

Πρὸς Κορινθίους Β

Παῦλος ἀπόστολος Ἰησοῦ χριστοῦ διὰ θελήματος θεοῦ, καὶ Τιμόθεος¹ **1**

ὁ ἀδελφός, τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ τῇ οὔσῃ ἐν Κορίνθῳ,² σὺν τοῖς

ἁγίοις πᾶσιν τοῖς οὔσιν ἐν ὅλῃ τῇ Ἀχαΐᾳ·³ χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ **2**

θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ. Εὐλογητὸς⁴ ὁ θεὸς καὶ **3**

πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ὁ πατὴρ τῶν οἰκτιρμῶν⁵ καὶ

θεὸς πάσης παρακλήσεως, ὁ παρακαλῶν ἡμᾶς ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει **4**

ἡμῶν, εἰς τὸ δύνασθαι ἡμᾶς παρακαλεῖν τοὺς ἐν πάσῃ θλίψει, διὰ

τῆς παρακλήσεως ἧς παρακαλούμεθα αὐτοὶ ὑπὸ τοῦ θεοῦ. Ὅτι **5**

καθὼς περισσεύει τὰ παθήματα⁶ τοῦ χριστοῦ εἰς ἡμᾶς, οὕτως διὰ τοῦ

χριστοῦ περισσεύει καὶ ἡ παράκλησις ἡμῶν. Εἴτε δὲ θλιβόμεθα,⁷ **6**

ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτηρίας, τῆς ἐνεργουμένης⁸ ἐν

ὑπομονῇ τῶν αὐτῶν παθημάτων⁶ ὧν καὶ ἡμεῖς πάσχομεν· καὶ ἡ

ἐλπίς ἡμῶν βεβαία⁹ ὑπὲρ ὑμῶν· εἴτε παρακαλούμεθα, ὑπὲρ τῆς

ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτηρίας· εἰδότες ὅτι ὥσπερ κοινωνοί¹⁰ ἐστε **7**

τῶν παθημάτων,⁶ οὕτως καὶ τῆς παρακλήσεως. Οὐ γὰρ θέλομεν **8**

ὑμᾶς ἀγνοεῖν,¹¹ ἀδελφοί, ὑπὲρ τῆς θλίψεως ἡμῶν τῆς γενομένης ἡμῖν

ἐν τῇ Ἀσίᾳ,¹² ὅτι καθ' ὑπερβολὴν¹³ ἐβαρῆθημεν¹⁴ ὑπὲρ δύναμιν,

ὥστε ἐξαπορηθῆναι¹⁵ ἡμᾶς καὶ τοῦ ζῆν. Ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς τὸ **9**

¹ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ² Κόρινθος, ου, ἡ, Corinth. ³ Ἀχαΐα, ας, ἡ, Achaia. ⁴ εὐλογητός, well spoken of, blessed. ⁵ οἰκτιρμός, οὔ, ὁ, compassion, pity. ⁶ πάθημα, τος, τό, suffering, passion. ⁷ θλίβω, press, oppress. ⁸ ἐνεργέω, work, effect. ⁹ βέβαιος, firm, secure. ¹⁰ κοινωνός, οὔ, ὁ, partner, sharer. ¹¹ ἀγνοέω, not know, be unaware. ¹² Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹³ ὑπερβολή, ἡς, ἡ, excess, superiority. ¹⁴ βαρέω, burden, weigh down. ¹⁵ ἐξαπορέομαι, despair, am utterly without resource.

ἀπόκριμα¹ τοῦ θανάτου ἐσχήκαμεν, ἵνα μὴ πεποιθότες ὦμεν ἐφ'
 ἑαυτοῖς ἀλλ' ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ ἐγείροντι τοὺς νεκρούς· ὃς ἐκ τηλικούτου 10
 θανάτου ἐρρύσατο³ ἡμᾶς καὶ ρύεται,³ εἰς ὃν ἠλπίκαμεν ὅτι καὶ ἔτι
 ρύσεται,³ συννυπουργούντων⁴ καὶ ὑμῶν ὑπὲρ ἡμῶν τῇ δεήσει,⁵ ἵνα ἐκ 11
 πολλῶν προσώπων τὸ εἰς ἡμᾶς χάρισμα⁶ διὰ πολλῶν εὐχαριστηθῇ
 ὑπὲρ ὑμῶν.

Ἡ γὰρ καύχησις⁷ ἡμῶν αὕτη ἐστίν, τὸ μαρτύριον⁸ τῆς συνειδήσεως 12
 ἡμῶν, ὅτι ἐν ἀπλότητι⁹ καὶ εἰλικρινείᾳ¹⁰ θεοῦ, οὐκ ἐν σοφίᾳ σαρκικῇ¹¹
 ἀλλ' ἐν χάριτι θεοῦ, ἀνεστράφημεν¹² ἐν τῷ κόσμῳ, περισσοτέρως¹³
 δὲ πρὸς ὑμᾶς. Οὐ γὰρ ἄλλα γράφομεν ὑμῖν, ἀλλ' ἣ ἂν ἀναγινώσκετε ἢ 13
 καὶ ἐπιγινώσκετε, ἐλπίζω δὲ ὅτι καὶ ἕως τέλους ἐπιγνώσεσθε· καθὼς 14
 καὶ ἐπέγνωτε ἡμᾶς ἀπὸ μέρους, ὅτι καύχημα¹⁴ ὑμῶν ἐσμέν, καθάπερ
 καὶ ὑμεῖς ἡμῶν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ.

Καὶ ταύτῃ τῇ πεποιθήσει¹⁶ ἐβουλόμην ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς τὸ πρότερον,¹⁷ 15
 ἵνα δευτέραν χάριν ἔχητε· καὶ δι' ὑμῶν διελθεῖν εἰς Μακεδονίαν,¹⁸ 16
 καὶ πάλιν ἀπὸ Μακεδονίας¹⁸ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ ὑφ' ὑμῶν
 προπεμφθῆναι¹⁹ εἰς τὴν Ἰουδαίαν. Τοῦτο οὖν βουλευόμενος,²⁰ μήτι²¹ 17
 ἄρα²² τῇ ἐλαφρίᾳ²³ ἐχρησάμην;²⁴ Ἡ δὲ βουλεύομαι,²⁰ κατὰ σάρκα

¹ ἀπόκριμα, τος, τό, sentence, decision. ² τηλικούτος, so great, so large. ³ ρύομαι, rescue, save. ⁴ συννυργέω, join in helping, help together. ⁵ δέησις, εως, ἡ, entreaty, prayer. ⁶ χάρισμα, τος, τό, gift, undeserved favor. ⁷ καύχησις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ⁸ μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ⁹ ἀπλότης, ητος, ἡ, singleness, hence simplicity. ¹⁰ εἰλικρίνεια, ας, ἡ, sincerity, purity of motive. ¹¹ σαρκικός, fleshly, carnal. ¹² ἀναστρέφω, return, live. ¹³ περισσώς, abundantly, exceedingly. ¹⁴ καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ¹⁵ καθάπερ, even as, just as. ¹⁶ πεποίθησις, εως, ἡ, confidence, trust. ¹⁷ πρότερον, formerly, before. ¹⁸ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ¹⁹ προπέμπω, send before, send forth. ²⁰ βουλεύω, deliberate, take counsel. ²¹ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ²² ἄρα, so? (introduces a question). ²³ ἐλαφρία, ας, ἡ, vacillation, levity. ²⁴ χρᾶμαι, use, make use of.

βουλευόμεαι,¹ ἵνα ἤ παρ' ἐμοὶ τὸ Ναί, ναὶ καὶ τὸ Οὐ, οὐ; Πιστὸς δὲ ὁ 18
 θεός, ὅτι ὁ λόγος ἡμῶν ὁ πρὸς ὑμᾶς οὐκ ἐγένετο Ναὶ καὶ οὐ. Ὁ γὰρ 19
 τοῦ θεοῦ υἱὸς Ἰησοῦς χριστὸς ὁ ἐν ὑμῖν δι' ἡμῶν κηρυχθεὶς, δι' ἐμοῦ
 καὶ Σιλουανοῦ² καὶ Τιμοθέου,³ οὐκ ἐγένετο Ναὶ καὶ Οὐ, ἀλλὰ Ναὶ
 ἐν αὐτῷ γέγονεν. Ὅσαι γὰρ ἐπαγγελίαι θεοῦ, ἐν αὐτῷ τὸ Ναί, καὶ ἐν 20
 αὐτῷ τὸ Ἀμήν, τῷ θεῷ πρὸς δόξαν δι' ἡμῶν. Ὁ δὲ βεβαιῶν⁴ ἡμᾶς 21
 σὺν ὑμῖν εἰς χριστόν, καὶ χρίσας⁵ ἡμᾶς, θεός: ὁ καὶ σφραγισάμενος⁶ 22
 ἡμᾶς, καὶ δοὺς τὸν ἀρραβῶνα⁷ τοῦ πνεύματος ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν.

Ἐγὼ δὲ μάρτυρα τὸν θεὸν ἐπικαλοῦμαι ἐπὶ τὴν ἐμὴν ψυχὴν, ὅτι 23
 φειδόμενος⁸ ὑμῶν οὐκέτι ἤλθον εἰς Κόρινθον.⁹ Οὐχ ὅτι κυριεύομεν¹⁰ 24
 ὑμῶν τῆς πίστεως, ἀλλὰ συνεργοί¹¹ ἐσμεν τῆς χαρᾶς ὑμῶν: τῇ γὰρ
 πίστει ἐστήκατε.

Ἐκρίνα δὲ ἐμαυτῷ τοῦτο, τὸ μὴ πάλιν ἐν λύπῃ¹² πρὸς ὑμᾶς ἐλθεῖν. Εἰ 2
 γὰρ ἐγὼ λυπῶ ὑμᾶς, καὶ τίς ἐστὶν ὁ εὐφραίνων¹³ με, εἰ μὴ ὁ
 λυπούμενος ἐξ ἐμοῦ; Καὶ ἔγραψα ὑμῖν τοῦτο αὐτό, ἵνα μὴ ἐλθὼν 3
 λύπην¹² ἔχω ἀφ' ὧν ἔδει με χαίρειν, πεποιθὼς ἐπὶ πάντας ὑμᾶς, ὅτι ἡ
 ἐμὴ χαρὰ πάντων ὑμῶν ἐστίν. Ἐκ γὰρ πολλῆς θλίψεως καὶ συνοχῆς¹⁴ 4
 καρδίας ἔγραψα ὑμῖν διὰ πολλῶν δακρύων,¹⁵ οὐχ ἵνα λυπηθῇτε,

¹ βουλευώ, deliberate, take counsel. ² Σιλουανός, οὐ, ὁ, Silvanus. ³ Τιμόθεος, οὐ, ὁ, Timothy. ⁴ βεβαιώ, confirm, secure. ⁵ χρίω, anoint. ⁶ σφραγίζω, seal, set a seal upon. ⁷ ἀρραβών, ὦνος, ὁ, earnest, pledge. ⁸ φείδομαι, spare, abstain. ⁹ Κόρινθος, οὐ, ἡ, Corinth. ¹⁰ κυριεύω, be lord over, rule. ¹¹ συνεργός, οὐ, ὁ, fellow worker. ¹² λύπη, ης, ἡ, pain, grief. ¹³ εὐφραίνω, rejoice, cheer. ¹⁴ συνοχή, ἧς, ἡ, dismay, anguish. ¹⁵ δάκρυον, οὐ, τό, teardrop, a tear.

ἀλλὰ τὴν ἀγάπην ἵνα γνῶτε ἣν ἔχω περισσοτέρως¹ εἰς ὑμᾶς.

Εἰ δέ τις λελύπηκεν, οὐκ ἐμὲ λελύπηκεν, ἀλλὰ ἀπὸ μέρους – ἵνα μὴ² 5
ἐπιβαρῶ² – πάντας ὑμᾶς. Ἰκανὸν τῷ τοιούτῳ ἡ ἐπιτιμία³ αὕτη ἡ ὑπὸ 6
τῶν πλειόνων: ὥστε τοῦναντίον⁴ μᾶλλον ὑμᾶς χαρίσασθαι⁵ καὶ 7
παρακαλέσαι, μήπως⁶ τῇ περισσοτέρᾳ⁷ λύτῃ⁸ καταποθῇ⁹ ὁ τοιοῦτος. 8
Διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς κυρῶσαι¹⁰ εἰς αὐτὸν ἀγάπην. Εἰς τοῦτο γὰρ καὶ 9
ἔγραψα, ἵνα γνῶ τὴν δοκιμὴν¹¹ ὑμῶν, εἰ εἰς πάντα ὑπήκοοί¹² ἐστε. Ὡ 10
δέ τι χαρίζεσθε,⁵ καὶ ἐγώ: καὶ γὰρ ἐγὼ εἶ τι κεχάρισμαι,⁵ ᾧ 11
κεχάρισμαι,⁵ δι' ὑμᾶς ἐν προσώπῳ χριστοῦ, ἵνα μὴ πλεονεκτηθῶμεν 11
ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ: οὐ γὰρ αὐτοῦ τὰ νοήματα¹⁴ ἀγνοοῦμεν.¹⁵

Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Τρωάδα¹⁶ εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ, καὶ θύρας 12
μοι ἀνεωγμένης ἐν κυρίῳ, οὐκ ἔσχηκα ἄνεσιν¹⁷ τῷ πνεύματί μου, τῷ 13
μὴ εὑρεῖν με Τίτον¹⁸ τὸν ἀδελφόν μου: ἀλλὰ ἀποταξάμενος¹⁹ αὐτοῖς
ἐξῆλθον εἰς Μακεδονίαν.²⁰ Τῷ δὲ θεῷ χάρις τῷ πάντοτε 14
θριαμβεύοντι²¹ ἡμᾶς ἐν τῷ χριστῷ, καὶ τὴν ὁσμὴν²² τῆς γνώσεως
αὐτοῦ φανεροῦντι δι' ἡμῶν ἐν παντὶ τόπῳ. Ὅτι χριστοῦ εὐωδία²³ 15
ἐσμὲν τῷ θεῷ ἐν τοῖς σωζομένοις καὶ ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις: οἷς μὲν 16
ὁσμὴ²² θανάτου εἰς θάνατον, οἷς δὲ ὁσμὴ²² ζωῆς εἰς ζωὴν. Καὶ πρὸς

¹ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ² ἐπιβαρέω, burden weigh down, burden. ³ ἐπιτιμία, ας, ἡ, punishment. ⁴ τοῦναντίον, on the contrary. ⁵ χαρίζομαι, give freely, forgive. ⁶ μήπως, lest in any way, lest perhaps. ⁷ περισσός, excessive, abundant. ⁸ λύπη, ης, ἡ, pain, grief. ⁹ καταπίνω, drink down, swallow. ¹⁰ κυρῶ, confirm, ratify. ¹¹ δοκιμή, ης, ἡ, proof, approval. ¹² ὑπήκοος, obedient, listening to. ¹³ πλεονεκτέω, take advantage, take advantage of. ¹⁴ νόημα, τος, τό, thought, mind. ¹⁵ ἀγνοέω, not know, be unaware. ¹⁶ Τρωάς, ἄδος, ἡ, Troas. ¹⁷ ἄνεσις, εως, ἡ, loosening, relaxation. ¹⁸ Τίτος, ου, ὁ, Titus. ¹⁹ ἀποτάσσομαι, set apart, take leave of. ²⁰ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ²¹ θριαμβεύω, lead in a triumphal procession. ²² ὁσμὴ, ης, ἡ, smell, aroma. ²³ εὐωδία, ας, ἡ, fragrance, sweet smell.

ταῦτα τίς ἱκανός; Οὐ γάρ ἐσμεν ὡς οἱ λοιποί, καπηλεύοντες¹ τὸν 17
 λόγον τοῦ θεοῦ: ἀλλ' ὡς ἐξ εἰλικρινείας,² ἀλλ' ὡς ἐκ θεοῦ,
 κατενώπιον³ τοῦ θεοῦ, ἐν χριστῷ λαλοῦμεν.

Ἀρχόμεθα πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνειν;⁴ Εἰ μὴ χρήζομεν,⁵ ὥς τινες, 3
 συστατικῶν⁶ ἐπιστολῶν⁷ πρὸς ὑμᾶς, ἢ ἐξ ὑμῶν συστατικῶν;⁶ Ἡ 2
 ἐπιστολὴ⁷ ἡμῶν ὑμεῖς ἐστέ, ἐγγεγραμμένη⁸ ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν,
 γνωσκομένη καὶ ἀναγνωσκομένη ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων: 3
 φανερούμενοι ὅτι ἐστὲ ἐπιστολὴ⁷ χριστοῦ διακονηθεῖσα ὑφ' ἡμῶν,
 ἐγγεγραμμένη⁸ οὐ μέλανι,⁹ ἀλλὰ πνεύματι θεοῦ ζώντος, οὐκ ἐν
 πλαξίν¹⁰ λιθίναις,¹¹ ἀλλ' ἐν πλαξίν¹⁰ καρδίαις σαρκίναίς.¹² 4
 Πεποιθήσιν¹³ δὲ τοιαύτην ἔχομεν διὰ τοῦ χριστοῦ πρὸς τὸν θεόν: οὐχ 5
 ὅτι ἱκανοί ἐσμεν ἅφ' ἑαυτῶν λογίσασθαί τι ὡς ἐξ ἑαυτῶν, ἀλλ' ἡ
 ἱκανότης¹⁴ ἡμῶν ἐκ τοῦ θεοῦ: ὃς καὶ ἱκάνωσεν¹⁵ ἡμᾶς διακόνους 6
 καινῆς διαθήκης, οὐ γράμματος,¹⁶ ἀλλὰ πνεύματος: τὸ γὰρ γράμμα¹⁶
 ἀποκτείνει, τὸ δὲ πνεῦμα ζωοποιεῖ.¹⁷ Εἰ δὲ ἡ διακονία τοῦ θανάτου ἐν 7
 γράμμασιν,¹⁶ ἐντετυπωμένη¹⁸ ἐν λίθοις, ἐγενήθη ἐν δόξῃ, ὥστε μὴ
 δύνασθαι ἀτενίσαι¹⁹ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ πρόσωπον Μωϋσέως
 διὰ τὴν δόξαν τοῦ προσώπου αὐτοῦ, τὴν καταργουμένην, πῶς οὐχὶ 8
 μᾶλλον ἡ διακονία τοῦ πνεύματος ἔσται ἐν δόξῃ; Εἰ γὰρ ἡ διακονία 9

¹ καπηλεύω, trade in, peddle. ² εἰλικρίνεια, ας, ἡ, sincerity, purity of motive. ³ κατενώπιον, before, in the presence of (gen). ⁴ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ⁵ χρήζω, need, have need of. ⁶ συστατικός, commendatory. ⁷ ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ⁸ ἐγγράφω, inscribe, write. ⁹ μέλαν, ink. ¹⁰ πλάξ, πλακός, ἡ, tablet, table. ¹¹ λίθινος, of stone, made of stone. ¹² σάρκινος, of the flesh, fleshly. ¹³ πεποιθήσις, εως, ἡ, confidence, trust. ¹⁴ ἱκανότης, ἡτος, ἡ, fitness, sufficiency. ¹⁵ ἱκάνω, make sufficient, qualify. ¹⁶ γράμμα, τος, τό, letter, writings. ¹⁷ ζωοποιέω, make alive, make to live. ¹⁸ ἐντυπώω, carve, impress. ¹⁹ ἀτενίζω, gaze, stare.

τῆς κατακρίσεως¹ δόξα, πολλῶ μᾶλλον περισσεύει ἢ διακονία τῆς
δικαιοσύνης ἐν δόξῃ. Καὶ γὰρ οὐ δεδόξασται τὸ δεδοξασμένον ἐν 10
τούτῳ τῷ μέρει, ἕνεκεν τῆς ὑπερβαλλούσης² δόξης. Εἰ γὰρ τὸ 11
καταργούμενον, διὰ δόξης, πολλῶ μᾶλλον τὸ μένον, ἐν δόξῃ.

Ἔχοντες οὖν τοιαύτην ἐλπίδα, πολλῇ παρρησίᾳ χρῶμεθα:³ καὶ οὐ 12
καθάπερ⁴ Μωϋσῆς ἐτίθει κάλυμμα⁵ ἐπὶ τὸ πρόσωπον ἑαυτοῦ, πρὸς
τὸ μὴ ἀτενίσαι⁶ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ τέλος τοῦ καταργουμένου: 14
ἀλλ' ἐπωρώθη⁷ τὰ νοήματα⁸ αὐτῶν: ἄχρι γὰρ τῆς σήμερον τὸ αὐτὸ
κάλυμμα⁵ ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει⁹ τῆς παλαιᾶς¹⁰ διαθήκης μένει μὴ
ἀνακαλυπτόμενον,¹¹ ὃ τι ἐν χριστῷ καταργεῖται. Ἀλλ' ἕως σήμερον, 15
ἡνίκα¹² ἀναγινώσκεται Μωϋσῆς, κάλυμμα⁵ ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν
κεῖται.¹³ Ἡνίκα¹² δ' ἂν ἐπιστρέψῃ πρὸς κύριον, περιαιρεῖται¹⁴ τὸ 16
κάλυμμα.⁵ Ὁ δὲ κύριος τὸ πνεῦμά ἐστιν: οὗ¹⁵ δὲ τὸ πνεῦμα κυρίου, 17
ἐκεῖ ἐλευθερία.¹⁶ Ἡμεῖς δὲ πάντες, ἀνακεκαλυμμένῳ¹¹ προσώπῳ τὴν 18
δόξαν κυρίου κατοπτρίζομενοι,¹⁷ τὴν αὐτὴν εἰκόνα¹⁸
μεταμορφούμεθα¹⁹ ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν, καθάπερ⁴ ἀπὸ κυρίου
πνεύματος.

¹ κατάκρισις, εως, ἡ, condemnation, act of condemnation. ² ὑπερβάλλω, go beyond, surpass. ³ χρᾶμαι, use, make use of. ⁴ καθάπερ, even as, just as. ⁵ κάλυμμα, τος, τό, covering, veil. ⁶ ἀτενίζω, gaze, stare. ⁷ πωρόω, harden, render callous. ⁸ νόημα, τος, τό, thought, mind. ⁹ ἀνάγνωσις, εως, ἡ, reading. ¹⁰ παλαιός, old, ancient. ¹¹ ἀνακαλύπτω, uncover, unveil. ¹² ἡνίκα, when, at which time. ¹³ κείμαι, lie, be laid. ¹⁴ περιαιρέω, cast off, take away. ¹⁵ οὗ, where, when. ¹⁶ ἐλευθερία, ας, ἡ, liberty, freedom. ¹⁷ κατοπτρίζομαι, show as in a mirror, mirror. ¹⁸ εἰκὼν, όνος, ἡ, image, likeness. ¹⁹ μεταμορφόω, change the form, transform.

Διὰ τοῦτο ἔχοντες τὴν διακονίαν ταύτην, καθὼς ἡλεήθημεν, οὐκ ⁴
 ἐκκακοῦμεν·¹ ἀλλὰ ἀπειπάμεθα² τὰ κρυπτὰ³ τῆς αἰσχύνης,⁴ μὴ ²
 περιπατοῦντες ἐν πανουργίᾳ⁵ μηδὲ δολοῦντες⁶ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ,
 ἀλλὰ τῇ φανερώσει⁷ τῆς ἀληθείας συνιστῶντες⁸ ἑαυτοὺς πρὸς πᾶσαν
 συνείδησιν ἀνθρώπων ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. Εἰ δὲ καὶ ἔστιν ³
 κεκαλυμμένον⁹ τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν, ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις ἐστὶν
 κεκαλυμμένον·⁹ ἐν οἷς ὁ θεὸς τοῦ αἰῶνος τούτου ἐτύφλωσεν¹⁰ τὰ ⁴
 νοήματα¹¹ τῶν ἀπίστων,¹² εἰς τὸ μὴ αὐγάσαι¹³ αὐτοῖς τὸν φωτισμὸν¹⁴
 τοῦ εὐαγγελίου τῆς δόξης τοῦ χριστοῦ, ὅς ἐστιν εἰκὼν¹⁵ τοῦ θεοῦ. Οὐ ⁵
 γὰρ ἑαυτοὺς κηρύσσομεν, ἀλλὰ χριστὸν Ἰησοῦν κύριον· ἑαυτοὺς δὲ
 δούλους ὑμῶν διὰ Ἰησοῦν. Ὅτι ὁ θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκότους φῶς ⁶
 λάμψαι,¹⁶ ὃς ἔλαμψεν¹⁶ ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν πρὸς φωτισμὸν¹⁴ τῆς
 γνώσεως τῆς δόξης τοῦ θεοῦ ἐν προσώπῳ Ἰησοῦ χριστοῦ.

Ἔχομεν δὲ τὸν θησαυρὸν¹⁷ τοῦτον ἐν ὀστρακίνοις¹⁸ σκεύεσιν,¹⁹ ἵνα ἡ ⁷
 ὑπερβολή²⁰ τῆς δυνάμεως ᾗ τοῦ θεοῦ, καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν· ἐν παντὶ ⁸
 θλιβόμενοι,²¹ ἀλλ' οὐ στενοχωρούμενοι·²² ἀπορούμενοι,²³ ἀλλ' οὐκ
 ἐξαπορούμενοι·²⁴ διωκόμενοι, ἀλλ' οὐκ ἐγκαταλειπόμενοι·²⁵ ⁹
 καταβαλλόμενοι,²⁶ ἀλλ' οὐκ ἀπολλύμενοι· πάντοτε τὴν νέκρωσιν²⁷ ¹⁰
 τοῦ κυρίου Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι περιφέροντες,²⁸ ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ

¹ ἐκκακέω, am faint, am weary. ² ἀπείπον, speak out, renounce. ³ κρυπτός, hidden, secret. ⁴ αἰσχύνη, ης, ἡ, shame. ⁵ πανουργία, ας, ἡ, cleverness, craftiness. Trickery. ⁶ δολόω, falsify, adulterate. ⁷ φανέρωσις, εως, ἡ, disclosure, announcement. ⁸ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ⁹ καλύπτω, cover, veil. ¹⁰ τυφλῶ, blind, make blind. ¹¹ νόημα, τος, τό, thought, mind. ¹² ἄπιστος, unbelieving, faithless. ¹³ αὐγάζω, see, shine forth. ¹⁴ φωτισμός, οῦ, ὁ, enlightenment, light. ¹⁵ εἰκὼν, ὄνος, ἡ, image, likeness. ¹⁶ λάμπω, shine. ¹⁷ θησαυρός, οῦ, ὁ, storehouse, treasure. ¹⁸ ὀστράκινος, made of earth or clay, made of earth. ¹⁹ σκεῦος, οὗς, τό, vessel, goods (plural). ²⁰ ὑπερβολή, ἡς, ἡ, excess, superiority. ²¹ θλίβω, press, oppress. ²² στενοχωρέω, press upon, cramp. ²³ ἀπορέω, be at a loss, be perplexed. ²⁴ ἐξαπορέομαι, despair, am utterly without resource. ²⁵ ἐγκαταλείπω, leave behind, forsake. ²⁶ καταβάλλω, strike down, found. ²⁷ νέκρωσις, εως, ἡ, death, putting to death. ²⁸ περιφέρω, carry about, carry around.

Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι ἡμῶν φανερωθῇ. Ἀεὶ¹ γὰρ ἡμεῖς οἱ ζῶντες εἰς 11
 θάνατον παραδιδόμεθα διὰ Ἰησοῦν, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ
 φανερωθῇ ἐν τῇ θνητῇ² σαρκὶ ἡμῶν. Ὡστε ὁ μὲν θάνατος ἐν ἡμῖν 12
 ἐνεργεῖται,³ ἡ δὲ ζωὴ ἐν ὑμῖν. Ἔχοντες δὲ τὸ αὐτὸ πνεῦμα τῆς 13
 πίστεως, κατὰ τὸ γεγραμμένον, Ἐπίστευσα, διὸ ἐλάλησα, καὶ ἡμεῖς
 πιστεύομεν, διὸ καὶ λαλοῦμεν: εἰδότες ὅτι ὁ ἐγείρας τὸν κύριον 14
 Ἰησοῦν καὶ ἡμᾶς διὰ Ἰησοῦ ἐγερεῖ, καὶ παραστήσει σὺν ὑμῖν. Τὰ γὰρ 15
 πάντα δι' ὑμᾶς, ἵνα ἡ χάρις πλεονάσασα⁴ διὰ τῶν πλειόνων τὴν
 εὐχαριστίαν⁵ περισσεύσῃ εἰς τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ.

Διὸ οὐκ ἐκκακοῦμεν,⁶ ἀλλ' εἰ καὶ ὁ ἔξω ἡμῶν ἄνθρωπος διαφθείρεται,⁷ 16
 ἀλλ' ὁ ἔσωθεν⁸ ἀνακαινοῦται⁹ ἡμέρα καὶ ἡμέρα. Τὸ γὰρ παραυτίκα¹⁰ 17
 ἐλαφρὸν¹¹ τῆς θλίψεως ἡμῶν καθ' ὑπερβολὴν¹² εἰς ὑπερβολὴν¹²
 αἰώνιον βάρος¹³ δόξης κατεργάζεται¹⁴ ἡμῖν, μὴ σκοπούντων¹⁵ ἡμῶν 18
 τὰ βλεπόμενα, ἀλλὰ τὰ μὴ βλεπόμενα: τὰ γὰρ βλεπόμενα
 πρόσκαιρα:¹⁶ τὰ δὲ μὴ βλεπόμενα αἰώνια.

Οἶδαμεν γὰρ ὅτι ἐὰν ἡ ἐπίγειος¹⁷ ἡμῶν οἰκία τοῦ σκήνους¹⁸ καταλυθῇ,¹⁹ 5
 οἰκοδομηγῇ²⁰ ἐκ θεοῦ ἔχομεν, οἰκίαν ἀχειροποίητον,²¹ αἰώνιον ἐν τοῖς
 οὐρανοῖς. Καὶ γὰρ ἐν τούτῳ στενάζομεν,²² τὸ οἰκητήριον²³ ἡμῶν τὸ ἐξ 2

¹ ἀεὶ, always, ever. ² θνητός, subject to death, mortal. ³ ἐνεργέω, work, effect. ⁴ πλεονάζω, superabound, make to abound. ⁵ εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ⁶ ἐκκακέω, am faint, am weary. ⁷ διαφθείρω, destroy utterly, spoil. ⁸ ἔσωθεν, from within, within. ⁹ ἀνακαινός, renew, amend. ¹⁰ παραυτίκα, immediately, for the moment. ¹¹ ἐλαφρός, light, easy to bear. ¹² ὑπερβολή, ἡς, ἡ, excess, superiority. ¹³ βάρος, ος, τό, burden, weight. ¹⁴ κατεργάζομαι, work out, produce. ¹⁵ σκοπέω, look at, contemplate. ¹⁶ πρόσκαιρος, temporary, passing. ¹⁷ ἐπίγειος, of the earth, earthly. ¹⁸ σκῆνος, ος, τό, tent, lodging. ¹⁹ καταλύω, destroy, lodge. ²⁰ οἰκοδομή, ἡς, ἡ, building, edification. ²¹ ἀχειροποίητος, not made with hands, not made by hand. ²² στενάζω, groan (internally), sigh deeply. ²³ οἰκητήριον, ου, τό, dwelling, habitation.

οὐρανοῦ ἐπενδύσασθαι¹ ἐπιποθοῦντες·² εἴγε³ καὶ ἐνδυσάμενοι οὐ³
 γυμνοὶ⁴ εὐρεθησόμεθα. Καὶ γὰρ οἱ ὄντες ἐν τῷ σκήνῳ⁵ στενάζομεν⁶⁴
 βαρούμενοι·⁷ ἐφ' ᾧ οὐ θέλομεν ἐκδύσασθαι,⁸ ἀλλ' ἐπενδύσασθαι,¹ ἵνα
 καταποθῇ⁹ τὸ θνητὸν¹⁰ ὑπὸ τῆς ζωῆς. Ὁ δὲ κατεργασάμενος¹¹ ἡμᾶς⁵
 εἰς αὐτὸ τοῦτο θεός, ὁ καὶ δοὺς ἡμῖν τὸν ἀρραβῶνα¹² τοῦ πνεύματος.⁶
 Θαρροῦντες¹³ οὖν πάντοτε, καὶ εἰδότες ὅτι ἐνδημοῦντες¹⁴ ἐν τῷ
 σώματι ἐκδημοῦμεν¹⁵ ἀπὸ τοῦ κυρίου – διὰ πίστεως γὰρ⁷
 περιπατοῦμεν, οὐ διὰ εἵδους¹⁶ – θαρροῦμεν¹³ δέ, καὶ εὐδοκοῦμεν¹⁷⁸
 μᾶλλον ἐκδημῆσαι¹⁵ ἐκ τοῦ σώματος, καὶ ἐνδημῆσαι¹⁴ πρὸς τὸν
 κύριον. Διὸ καὶ φιλοτιμούμεθα,¹⁸ εἴτε ἐνδημοῦντες,¹⁴ εἴτε⁹
 ἐκδημοῦντες,¹⁵ εὐάρεστοι¹⁹ αὐτῷ εἶναι. Τοὺς γὰρ πάντας ἡμᾶς¹⁰
 φανερωθῆναι δεῖ ἔμπροσθεν τοῦ βήματος²⁰ τοῦ χριστοῦ, ἵνα
 κομίσῃται²¹ ἕκαστος τὰ διὰ τοῦ σώματος, πρὸς ᾧ ἔπραξεν, εἴτε
 ἀγαθόν, εἴτε κακόν.

Εἰδότες οὖν τὸν φόβον τοῦ κυρίου ἀνθρώπους πείθομεν, θεῷ δὲ¹¹
 πεφανερῶμεθα: ἐλπίζω δὲ καὶ ἐν ταῖς συνειδήσεσιν ὑμῶν
 πεφανερῶσθαι. Οὐ γὰρ πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνομεν²² ὑμῖν, ἀλλὰ¹²
 ἀφορμὴν²³ διδόντες ὑμῖν καυχήματος²⁴ ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα ἔχητε πρὸς
 τοὺς ἐν προσώπῳ καυχωμένους καὶ οὐ καρδίᾳ. Εἴτε γὰρ ἐξέστημεν,²⁵¹³

¹ ἐπενδύομαι, put on over. ² ἐπιποθέω, long for, strain after. ³ εἴγε, if indeed, seeing that. ⁴ γυμνός, naked, wearing only under-garments. ⁵ σκήνος, οὐς, τό, tent, lodging. ⁶ στενάζω, groan (internally), sigh deeply. ⁷ βαρέω, burden, weigh down. ⁸ ἐκδύω, take off, put off. ⁹ καταπίνω, drink down, swallow. ¹⁰ θνητός, subject to death, mortal. ¹¹ κατεργάζομαι, work out, produce. ¹² ἀρραβών, ὥνος, ὁ, earnest, pledge. ¹³ θαρρέω, of good courage, have confidence. ¹⁴ ἐνδημέω, be at home, am at home. ¹⁵ ἐκδημέω, leave, be absent. ¹⁶ εἶδος, οὐς, τό, form, sight. ¹⁷ εὐδοκέω, think it good, be well pleased with. ¹⁸ φιλοτιμέομαι, have as an ambition, aspire to. ¹⁹ εὐάρεστος, well-pleasing, acceptable. ²⁰ βῆμα, τοσ, τό, judgment seat. ²¹ κομίζω, receive, bring. ²² συνίστημι, commend (transitive), stand with. ²³ ἀφορμή, ἥς, ἡ, occasion, opportunity. ²⁴ καύχημα, τοσ, τό, boasting, ground of boasting. ²⁵ ἐξίστημι, amaze, be amazed.

θεῶ: εἴτε σωφρονούμεν,¹ ὑμῖν. Ἡ γὰρ ἀγάπη τοῦ χριστοῦ συνέχει² 14
 ἡμᾶς, κρίναντας τοῦτο, ὅτι εἰ εἷς ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν, ἄρα οἱ
 πάντες ἀπέθανον: καὶ ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν ἵνα οἱ ζῶντες μηκέτι³ 15
 ἑαυτοῖς ζῶσιν, ἀλλὰ τῷ ὑπὲρ αὐτῶν ἀποθανόντι καὶ ἐγερθέντι. Ὡστε 16
 ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ νῦν οὐδένα οἶδαμεν κατὰ σάρκα: εἰ δὲ καὶ ἐγνώκαμεν
 κατὰ σάρκα χριστόν, ἀλλὰ νῦν οὐκέτι γινώσκομεν. Ὡστε εἴ τις ἐν 17
 χριστῷ, καινὴ κτίσις:⁴ τὰ ἀρχαῖα⁵ παρήλθεν, ἰδοὺ, γέγονεν καινὰ τὰ
 πάντα. Τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ θεοῦ, τοῦ καταλλάξαντος⁶ ἡμᾶς ἑαυτῷ 18
 διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ δόντος ἡμῖν τὴν διακονίαν τῆς καταλλαγῆς:⁷ 19
 ὥς ὅτι θεὸς ἦν ἐν χριστῷ κόσμον καταλλάσσω⁶ ἑαυτῷ, μὴ
 λογιζόμενος αὐτοῖς τὰ παραπτώματα⁸ αὐτῶν, καὶ θέμενος ἐν ἡμῖν
 τὸν λόγον τῆς καταλλαγῆς.⁷

Ὑπὲρ χριστοῦ οὖν πρεσβεύομεν,⁹ ὥς τοῦ θεοῦ παρακαλοῦντος δι' ἡμῶν: 20
 δεόμεθα¹⁰ ὑπὲρ χριστοῦ, καταλλάγητε⁶ τῷ θεῷ. Τὸν γὰρ μὴ γνόντα 21
 ἁμαρτίαν, ὑπὲρ ἡμῶν ἁμαρτίαν ἐποίησεν, ἵνα ἡμεῖς γενώμεθα
 δικαιοσύνη θεοῦ ἐν αὐτῷ.

Συνεργοῦντες¹¹ δὲ καὶ παρακαλοῦμεν μὴ εἰς κενὸν¹² τὴν χάριν τοῦ θεοῦ 6
 δέξασθαι ὑμᾶς – λέγει γάρ, Καιρῷ δεκτῷ¹³ ἐπήκουσά¹⁴ σου, καὶ ἐν 2
 ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβοήθησά¹⁵ σοι: ἰδοὺ, νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος,¹⁶

¹ σωφρονέω, be of sound mind, judgment. ² συνέχω, hold fast, oppress. ³ μηκέτι, no longer. ⁴ κτίσις, εως, ἡ, creation, creature. ⁵ ἀρχαῖος, old, ancient. ⁶ καταλλάσσω, reconcile. ⁷ καταλλαγῆ, ἡς, ἡ, reconciliation. ⁸ παράπτωμα, τος, τό, trespass, falling away. ⁹ πρεσβεύω, be an ambassador, am aged. ¹⁰ δεόμαι, ask, request. ¹¹ συνεργέω, work together. ¹² κενός, empty, vain. ¹³ δεκτός, acceptable, welcome. ¹⁴ ἐπακούω, hear, listen to. ¹⁵ βοηθέω, come to the aid of. ¹⁶ εὐπρόσδεκτος, acceptable, well-received.

ἰδοῦ, νῦν ἡμέρα σωτηρίας – μηδεμίαν ἐν μηδενὶ διδόντες προσκοπήν, ³
 ἵνα μὴ μωμηθῇ ² ἡ διακονία· ἀλλ’ ἐν παντὶ συνιστῶντες ³ ἑαυτοὺς ὡς ⁴
 θεοῦ διάκονοι, ἐν ὑπομονῇ πολλῇ, ἐν θλίψεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ⁴ ἐν
 στενοχωρίαις, ⁵ ἐν πληγαῖς, ⁶ ἐν φυλακαῖς, ἐν ἀκαταστασίαις, ⁷ ἐν ⁵
 κόποις, ⁸ ἐν ἀγρυπνίαις, ⁹ ἐν νηστείαις, ¹⁰ ἐν ἀγνότητι, ¹¹ ἐν γνώσει, ἐν ⁶
 μακροθυμίᾳ, ¹² ἐν χρηστότητι, ¹³ ἐν πνεύματι ἀγίῳ, ἐν ἀγάπῃ
 ἀνυποκρίτῳ, ¹⁴ ἐν λόγῳ ἀληθείας, ἐν δυνάμει θεοῦ, διὰ τῶν ὄπλων ¹⁵ ⁷
 τῆς δικαιοσύνης τῶν δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν, ¹⁶ διὰ δόξης καὶ ἀτιμίας, ¹⁷ ⁸
 διὰ δυσφημίας ¹⁸ καὶ εὐφημίας· ¹⁹ ὡς πλάνοι ²⁰ καὶ ἀληθεῖς· ὡς ⁹
 ἀγνοοῦμενοι, ²¹ καὶ ἐπιγινωσκόμενοι· ὡς ἀποθνήσκοντες, καὶ ἰδοῦ,
 ζῶμεν· ὡς παιδευόμενοι, ²² καὶ μὴ θανατούμενοι· ²³ ὡς λυπούμενοι, ἀεὶ ¹⁰
 δὲ χαίροντες· ὡς πτωχοί, πολλοὺς δὲ πλουτίζοντες· ²⁵ ὡς μηδὲν
 ἔχοντες, καὶ πάντα κατέχοντες. ²⁶

Τὸ στόμα ἡμῶν ἀνέωγεν πρὸς ὑμᾶς, Κορίνθιοι, ²⁷ ἡ καρδία ἡμῶν ¹¹
 πεπλάτυνται. ²⁸ Οὐ στενοχωρεῖσθε ²⁹ ἐν ἡμῖν, στενοχωρεῖσθε ²⁹ δὲ ἐν ¹²
 τοῖς σπλάγχχνοις ³⁰ ὑμῶν. Τὴν δὲ αὐτὴν ἀντιμισθίαν ³¹ – ὡς τέκνοις ¹³
 λέγω – πλατύνθητε ²⁸ καὶ ὑμεῖς.

¹ προσκοπή, ἥς, ἡ, cause for offense. ² μωμάομαι, find fault with, criticize. ³ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ⁴ ἀνάγκη, ἥς, ἡ, necessity, distress. ⁵ στενοχωρία, ας, ἡ, difficulty, distress. ⁶ πληγή, ἥς, ἡ, blow, wound. ⁷ ἀκαταστασία, ας, ἡ, disturbance, disorder. ⁸ κόπος, ου, ὁ, labor, trouble. ⁹ ἀγρυπνία, ας, ἡ, sleeplessness, watching. ¹⁰ νηστεία, ας, ἡ, fasting, fast. ¹¹ ἀγνότης, ἡτος, ἡ, purity, chastity. ¹² μακροθυμία, ας, ἡ, long-suffering, patience. ¹³ χρηστότης, ἡτος, ἡ, goodness, kindness. ¹⁴ ἀνυπόκριτος, sincere, without hypocrisy. ¹⁵ ὄπλον, ου, τό, tool, implement. ¹⁶ ἀριστερός, left, on the left. ¹⁷ ἀτιμία, ας, ἡ, dishonor, disgrace. ¹⁸ δυσφημία, ας, ἡ, defamation, slander. ¹⁹ εὐφημία, ας, ἡ, good report, commendation. ²⁰ πλάνος, deceiver, misleading. ²¹ ἀγνοέω, not know, be unaware. ²² παιδεύω, teach, educate. ²³ θανατόω, put to death, subdue. ²⁴ ἀεὶ, always, ever. ²⁵ πλουτίζω, enrich, make wealthy. ²⁶ κατέχω, hold back, hold fast. ²⁷ Κορίνθιος, ου, ὁ, Corinthian. ²⁸ πλατύνω, broaden, enlarge. ²⁹ στενοχωρέω, press upon, cramp. ³⁰ σπλάγχχνα, ων, τά, bowels, compassion. ³¹ ἀντιμισθία, ας, ἡ, reward, recompense.

Μὴ γίνεσθε ἑτεροζυγοῦντες¹ ἀπίστοις· τίς γὰρ μετοχή³ δικαιοσύνη καὶ 14
 ἀνομία;⁴ Τίς δὲ κοινωνία⁵ φωτὶ πρὸς σκότος; Τίς δὲ συμφώνησις⁶ 15
 χριστῷ πρὸς Βελίαρ;⁷ Ἡ τίς μερίς⁸ πιστῷ μετὰ ἀπίστου;² Τίς δὲ 16
 συγκατάθεσις⁹ ναῶ θεοῦ μετὰ εἰδώλων;¹⁰ Ὑμεῖς γὰρ ναὸς θεοῦ ἐστε
 ζώντος, καθὼς εἶπεν ὁ θεὸς ὅτι Ἐνοικήσω¹¹ ἐν αὐτοῖς, καὶ
 ἐμπεριπατήσω·¹² καὶ ἔσομαι αὐτῶν θεός, καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοι λαός. 17
 Διό, Ἐξέλθετε ἐκ μέσου αὐτῶν καὶ ἀφορίσθητε,¹³ λέγει κύριος, καὶ
 ἀκαθάρτου μὴ ἄπτεσθε· καὶ ἐγὼ εἰσδέξομαι¹⁴ ὑμᾶς, καὶ ἔσομαι ὑμῖν εἰς 18
 πατέρα, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι εἰς υἱοὺς καὶ θυγατέρας, λέγει κύριος
 παντοκράτωρ.¹⁵

Ταύτας οὖν ἔχοντες τὰς ἐπαγγελίας, ἀγαπητοί, καθαρίσωμεν ἑαυτοὺς 7
 ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ¹⁶ σαρκὸς καὶ πνεύματος, ἐπιτελοῦντες¹⁷
 ἁγιωσύνην¹⁸ ἐν φόβῳ θεοῦ.

Χωρήσατε¹⁹ ἡμᾶς· οὐδένα ἡδικήσαμεν, οὐδένα ἐφθείραμεν,²⁰ οὐδένα 2
 ἐπλεονεκτήσαμεν.²¹ Οὐ πρὸς κατάκρισιν²² λέγω· προείρηκα²³ γάρ, 3
 ὅτι ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν ἐστὲ εἰς τὸ συναποθανεῖν²⁴ καὶ συζῆν.²⁵ 4
 Πολλή μοι παρρησία πρὸς ὑμᾶς, πολλή μοι καύχησις²⁶ ὑπὲρ ὑμῶν·
 πεπλήρωμαι τῇ παρακλήσει, ὑπερπερισσεύομαι²⁷ τῇ χαρᾷ ἐπὶ πάσῃ

¹ ἑτεροζυγέω, be unevenly yoked, be mismated. ² ἄπιστος, unbelieving, faithless. ³ μετοχή, ἡς, ἡ, sharing, partnership. ⁴ ἀνομία, ας, ἡ, lawlessness, iniquity. ⁵ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ⁶ συμφώνησις, εως, ἡ, agreement, harmony. ⁷ Βελιάρ, ό, Beliar. ⁸ μερίς, ἰδος, ἡ, part, portion. ⁹ συγκατάθεσις, εως, ἡ, agreement, union. ¹⁰ εἶδωλον, ου, τό, image, idol. ¹¹ ἐνοικέω, dwell in, am settled in. ¹² ἐμπεριπατέω, walk about, walk among. ¹³ ἀφορίζω, separate, set apart. ¹⁴ εἰσδέχομαι, receive, welcome. ¹⁵ παντοκράτωρ, ορος, ό, ruler of all, Almighty. ¹⁶ μολυσμός, οὔ, ό, defilement, staining. ¹⁷ ἐπιτελέω, complete, perform. ¹⁸ ἁγιωσύνη, ης, ἡ, holiness, holy or sanctified state. ¹⁹ χωρέω, make room for, hold. ²⁰ φθείρω, destroy, corrupt. ²¹ ἐπλεονεκτέω, take advantage, take advantage of. ²² κατάκρισις, εως, ἡ, condemnation, act of condemnation. ²³ προλέγω, say beforehand, forewarn. ²⁴ συναποθνήσκω, die with, die together with. ²⁵ συζάω, live with, live together with. ²⁶ καύχησις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ²⁷ ὑπερπερισσεύω, abound much more, abound exceedingly.

τῇ θλίψει ἡμῶν.

Καὶ γὰρ ἐλθόντων ἡμῶν εἰς Μακεδονίαν¹ οὐδεμίαν ἔσχηκεν ἄνεσιν² ἡ 5
 σὰρξ ἡμῶν, ἀλλ' ἐν παντὶ θλιβόμενοι·³ ἔξωθεν⁴ μάχαι,⁵ ἔσωθεν⁶
 φόβοι. Ἄλλ' ὁ παρακαλῶν τοὺς ταπεινοὺς⁷ παρεκάλεσεν ἡμᾶς, ὁ 6
 θεός, ἐν τῇ παρουσίᾳ⁸ Τίτου·⁹ οὐ μόνον δὲ ἐν τῇ παρουσίᾳ⁸ αὐτοῦ, 7
 ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ παρακλήσει ἣ παρεκλήθη ἐφ' ὑμῖν, ἀναγγέλλων¹⁰
 ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἐπιπόθησιν,¹¹ τὸν ὑμῶν ὀδυρμόν,¹² τὸν ὑμῶν ζῆλον¹³
 ὑπὲρ ἐμοῦ, ὥστε με μᾶλλον χαρῆναι. Ὅτι εἰ καὶ ἐλύπησα ὑμᾶς ἐν τῇ 8
 ἐπιστολῇ,¹⁴ οὐ μεταμέλομαι,¹⁵ εἰ καὶ μετεμελόμην·¹⁵ βλέπω γὰρ ὅτι
 ἡ ἐπιστολὴ¹⁴ ἐκείνη, εἰ καὶ πρὸς ὥραν, ἐλύπησεν ὑμᾶς. Νῦν χαίρω, 9
 οὐχ ὅτι ἐλυπήθητε, ἀλλ' ὅτι ἐλυπήθητε εἰς μετάνοιαν·¹⁶ ἐλυπήθητε
 γὰρ κατὰ θεόν, ἵνα ἐν μηδενὶ ζημιωθῆτε¹⁷ ἐξ ἡμῶν. Ἡ γὰρ κατὰ θεὸν 10
 λύπη¹⁸ μετάνοιαν¹⁶ εἰς σωτηρίαν ἀμεταμέλητον¹⁹ κατεργάζεται·²⁰ ἡ δὲ
 τοῦ κόσμου λύπη¹⁸ θάνατον κατεργάζεται.²⁰ Ἴδου γάρ, αὐτὸ τοῦτο, 11
 τὸ κατὰ θεὸν λυπηθῆναι ὑμᾶς, πόσῃν κατεργάσατο²⁰ ὑμῖν σπουδῇ,²¹
 ἀλλὰ ἀπολογίαν,²² ἀλλὰ ἀγανάκτησιν,²³ ἀλλὰ φόβον, ἀλλὰ
 ἐπιπόθησιν,¹¹ ἀλλὰ ζῆλον,¹³ ἀλλὰ ἐκδίκησιν.²⁴ Ἐν παντὶ συνεστήσατε
 ἑαυτοὺς ἀγνοῦς²⁶ εἶναι ἐν τῷ πράγματι.²⁷ Ἄρα εἰ καὶ ἔγραψα ὑμῖν, 12
 οὐχ εἵνεκεν τοῦ ἀδικήσαντος, οὐδὲ εἵνεκεν τοῦ ἀδικηθέντος, ἀλλ'

¹ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ² ἄνεσις, εως, ἡ, loosening, relaxation. ³ θλίβω, press, oppress. ⁴ ἔξωθεν, from without, outside (gen). ⁵ μάχη, ης, ἡ, fight, conflict. ⁶ ἔσωθεν, from within, within. ⁷ ταπεινός, humble, downcast. ⁸ παρουσία, ας, ἡ, presence, coming. ⁹ Τίτος, ου, ὁ, Titus. ¹⁰ ἀναγγέλλω, announce, report. ¹¹ ἐπιπόθησις, εως, ἡ, longing, eager longing. ¹² ὀδυρμός, ου, ὁ, lamentation, mourning. ¹³ ζῆλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ¹⁴ ἐπιστολή, ης, ἡ, letter, dispatch. ¹⁵ μεταμέλομαι, regret, repent. ¹⁶ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ¹⁷ ζημιόω, suffer loss, inflict loss upon. ¹⁸ λύπη, ης, ἡ, pain, grief. ¹⁹ ἀμεταμέλητος, without regret, not to be repented of. ²⁰ κατεργάζομαι, work out, produce. ²¹ σπουδή, ης, ἡ, haste, diligence. ²² ἀπολογία, ας, ἡ, speech in defense, verbal defense. ²³ ἀγανάκτησις, εως, ἡ, indignation. ²⁴ ἐκδίκησις, εως, ἡ, vengeance, vindication. ²⁵ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ²⁶ ἀγνός, pure, holy. ²⁷ πᾶγμα, τος, τό, deed, matter.

εἵνεκεν τοῦ φανερωθῆναι τὴν σπουδὴν¹ ὑμῶν τὴν ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς
 ὑμᾶς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. Διὰ τοῦτο παρακεκλήμεθα. 13

Ἐπὶ δὲ τῇ παρακλήσει ὑμῶν περισσοτέρως² μᾶλλον ἐχάρημεν ἐπὶ τῇ
 χαρᾷ Τίτου,³ ὅτι ἀναπέπαιται⁴ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἀπὸ πάντων ὑμῶν. 14
 Ὅτι εἴ τι αὐτῷ ὑπὲρ ὑμῶν κεκαύχημαι, οὐ κατησχύνθη·⁵ ἀλλ' ὥς
 πάντα ἐν ἀληθείᾳ ἐλαλήσαμεν ὑμῖν, οὕτως⁶ καὶ ἡ καύχησις⁷ ἡμῶν ἡ
 ἐπὶ Τίτου³ ἀλήθεια ἐγενήθη. Καὶ τὰ σπλάγχνα⁸ αὐτοῦ περισσοτέρως² 15
 εἰς ὑμᾶς ἐστίν, ἀναμιμνησκομένου⁹ τὴν πάντων ὑμῶν ὑπακοήν,¹⁰ ὥς
 μετὰ φόβου καὶ τρόμου¹¹ ἐδέξασθε αὐτόν. Χαίρω ὅτι ἐν παντὶ θαρρῶ 16
 ἐν ὑμῖν.

Γνωρίζομεν δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὴν χάριν τοῦ θεοῦ τὴν δεδομένην ἐν ταῖς 8
 ἐκκλησίαις τῆς Μακεδονίας:¹³ ὅτι ἐν πολλῇ δοκιμῇ¹⁴ θλίψεως ἡ 2
 περισσεΐα¹⁵ τῆς χαρᾶς αὐτῶν καὶ ἡ κατὰ βάθους¹⁶ πτωχεία¹⁷ αὐτῶν
 ἐπερίσσευσεν εἰς τὸν πλοῦτον¹⁸ τῆς ἀπλότητος¹⁹ αὐτῶν. Ὅτι κατὰ 3
 δύναμιν, μαρτυρῶ, καὶ ὑπὲρ δύναμιν αὐθαίρετοι,²⁰ μετὰ πολλῆς 4
 παρακλήσεως δεόμενοι²¹ ἡμῶν, τὴν χάριν καὶ τὴν κοινωνίαν²² τῆς
 διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους: καὶ οὐ καθὼς ἡλπίσαμεν, ἀλλ' ἑαυτοὺς 5
 ἔδωκαν πρῶτον τῷ κυρίῳ, καὶ ἡμῖν διὰ θελήματος θεοῦ εἰς τὸ 6

¹ σπουδῇ, ἡς, ἡ, haste, diligence. ² περισσῶς, abundantly, exceedingly. ³ Τίτος, ου, ὁ, Titus. ⁴ ἀναπαύω, refresh, take rest. ⁵ καταισχύνω, put to shame, shame. ⁶ οὕτως, thus, so. ⁷ καύχησις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ⁸ σπλάγχνα, ων, τά, bowels, compassion. ⁹ ἀναμιμνήσκω, remind, remember. ¹⁰ ὑπακοή, ἡς, ἡ, obedience. ¹¹ τρόμος, ου, ὁ, trembling, quaking. ¹² θαρρέω, of good courage, have confidence. ¹³ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ¹⁴ δοκιμή, ἡς, ἡ, proof, approval. ¹⁵ περισσεΐα, ας, ἡ, superfluity, surplus. ¹⁶ βάθος, ους, τό, depth, deep. ¹⁷ πτωχεία, ας, ἡ, poverty, beggary. ¹⁸ πλοῦτος, ου, ὁ, wealth, riches. ¹⁹ ἀπλότης, ητος, ἡ, singleness, hence simplicity. ²⁰ αὐθαίρετος, of one's own accord. ²¹ δέομαι, ask, request. ²² κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution.

παρακαλέσαι ἡμᾶς Τίτον,¹ ἵνα καθὼς προενήρξατο,² οὕτως³ καὶ
 ἐπιτελέσῃ⁴ εἰς ὑμᾶς καὶ τὴν χάριν ταύτην. Ἄλλ' ὥσπερ ἐν παντὶ 7
 περισσεύετε, πίστει, καὶ λόγῳ, καὶ γνώσει, καὶ πάσῃ σπουδῇ,⁵ καὶ τῇ
 ἐξ ὑμῶν ἐν ἡμῖν ἀγάπῃ, ἵνα καὶ ἐν ταύτῃ τῇ χάριτι περισσεύητε. Οὐ 8
 κατ' ἐπιταγὴν⁶ λέγω, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐτέρων σπουδῆς⁵ καὶ τὸ τῆς
 ὑμετέρας⁷ ἀγάπης γνήσιον⁸ δοκιμάζων.⁹ Γινώσκετε γὰρ τὴν χάριν 9
 τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ὅτι δι' ὑμᾶς ἐπτώχευσεν,¹⁰
 πλούσιος ὢν, ἵνα ὑμεῖς τῇ ἐκείνου πτωχείᾳ¹¹ πλουτήσητε.¹² Καὶ 10
 γνώμην¹³ ἐν τούτῳ δίδωμι: τοῦτο γὰρ ὑμῖν συμφέρει,¹⁴ οἵτινες οὐ
 μόνον τὸ ποιῆσαι ἀλλὰ καὶ τὸ θέλαιν προενήρξασθε² ἀπὸ πέρυσι.¹⁵ 11
 Νυνὶ¹⁶ δὲ καὶ τὸ ποιῆσαι ἐπιτελέσατε,⁴ ὅπως, καθάπερ¹⁷ ἡ προθυμία¹⁸
 τοῦ θέλαιν, οὕτως καὶ τὸ ἐπιτελέσαι⁴ ἐκ τοῦ ἔχειν. Εἰ γὰρ ἡ προθυμία 12
 πρόκειται,¹⁹ καθὼς²⁰ ἐὰν ἔχη τις, εὐπρόσδεκτος,²¹ οὐ καθὼς²⁰ οὐκ ἔχει. 13
 Οὐ γὰρ ἵνα ἄλλοις ἄνεσις,²² ὑμῖν δὲ θλίψις: ἀλλ' ἐξ ἰσότητος,²³ ἐν τῷ
 νῦν καιρῷ τὸ ὑμῶν περισσευμα²⁴ εἰς τὸ ἐκείνων ὑστέρημα,²⁵ ἵνα καὶ 14
 τὸ ἐκείνων περισσευμα²⁴ γένηται εἰς τὸ ὑμῶν ὑστέρημα:²⁵ ὅπως
 γένηται ἰσότης,²³ καθὼς γέγραπται, Ὁ τὸ πολὺ, οὐκ ἐπλεόνασεν:²⁶ 15
 καὶ ὁ τὸ ὀλίγον, οὐκ ἡλαττόνησεν.²⁷

¹ Τίτος, ου, ὁ, Titus. ² προενάρχομαι, begin (beforehand), begin before. ³ οὕτως, thus, so. ⁴ ἐπιτελέω, complete, perform. ⁵ σπουδή, ἡς, ἡ, haste, diligence. ⁶ ἐπιταγή, ἡς, ἡ, command, commandment. ⁷ ὑμέτερος, your. ⁸ γνήσιος, genuine, true. ⁹ δοκιμάζω, prove, approve. ¹⁰ πτωχεύω, be (extremely) poor, destitute. ¹¹ πτωχεία, ας, ἡ, poverty, beggary. ¹² πλουτέω, be rich, become rich. ¹³ γνώμη, ἡς, ἡ, purpose, opinion. ¹⁴ συμφέρω, bring together, it is profitable. ¹⁵ πέρυσι, last year. ¹⁶ νυνί, now, already. ¹⁷ καθάπερ, even as, just as. ¹⁸ προθυμία, ας, ἡ, eagerness, readiness. ¹⁹ πρόκειται, be set before, be exhibited. ²⁰ καθὼς, in so far as, as. ²¹ εὐπρόσδεκτος, acceptable, well-received. ²² ἄνεσις, εως, ἡ, loosening, relaxation. ²³ ἰσότης, ἡτος, ἡ, equality, fairness. ²⁴ περισσευμα, τος, τό, superfluity, abundance. ²⁵ ὑστέρημα, τος, τό, that which is lacking, need. ²⁶ πλεονάζω, superabound, make to abound. ²⁷ ἡλαττόνέω, have less, have too little.

Χάρις δὲ τῷ θεῷ τῷ διδόντι τὴν αὐτὴν σπουδὴν¹ ὑπὲρ ὑμῶν ἐν τῇ 16
καρδίᾳ Τίτου.² Ὅτι τὴν μὲν παράκλησιν ἐδέξατο, σπουδαιότερος³ δὲ 17
ὑπάρχων, αὐθαίρετος⁴ ἐξήλθεν πρὸς ὑμᾶς. Συνεπέμψαμεν⁵ δὲ μετ' 18
αὐτοῦ τὸν ἀδελφόν, οὗ ὁ ἔπαινος⁶ ἐν τῷ εὐαγγελίῳ διὰ πασῶν τῶν
ἐκκλησιῶν: οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ χειροτονηθεὶς⁷ ὑπὸ τῶν 19
ἐκκλησιῶν συνέκδημος⁸ ἡμῶν σὺν τῇ χάριτι ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ
ὑφ' ἡμῶν πρὸς τὴν αὐτοῦ τοῦ κυρίου δόξαν καὶ προθυμίαν⁹ ἡμῶν: 20
στελλόμενοι¹⁰ τοῦτο, μή τις ἡμᾶς μωμήσῃται¹¹ ἐν τῇ ἀδρότητι¹²
ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ ὑφ' ἡμῶν: προνοούμενοι¹³ καλὰ οὐ μόνον 21
ἐνώπιον κυρίου ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον ἀνθρώπων. Συνεπέμψαμεν⁵ δὲ 22
αὐτοῖς τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν, ὃν ἐδοκιμάσαμεν¹⁴ ἐν πολλοῖς πολλάκις¹⁵
σπουδαῖον³ ὄντα, νυνὶ¹⁶ δὲ πολὺ σπουδαιότερον,³ πεποιθήσει¹⁷ πολλῇ
τῇ εἰς ὑμᾶς. Εἴτε ὑπὲρ Τίτου,² κοινωνὸς¹⁸ ἐμὸς καὶ εἰς ὑμᾶς συνεργός: 23
εἴτε ἀδελφοὶ ἡμῶν, ἀπόστολοι ἐκκλησιῶν, δόξα χριστοῦ. Τὴν οὖν 24
ἐνδειξίν²⁰ τῆς ἀγάπης ὑμῶν, καὶ ἡμῶν καυχήσεως²¹ ὑπὲρ ὑμῶν, εἰς
αὐτοὺς ἐνδείξασθε²² εἰς πρόσωπον τῶν ἐκκλησιῶν.

Περὶ μὲν γὰρ τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους περισσόν²³ μοί ἐστιν τὸ 9
γράφειν ὑμῖν: οἶδα γὰρ τὴν προθυμίαν⁹ ὑμῶν, ἣν ὑπὲρ ὑμῶν 2
καυχῶμαι Μακεδόσιν,²⁴ ὅτι Ἀχαῖα²⁵ παρσκευάζεται²⁶ ἀπὸ πέρυσι:²⁷

¹ σπουδὴ, ἤς, ἡ, haste, diligence. ² Τίτος, ου, ὁ, Titus. ³ σπουδαῖος, diligent, earnest. ⁴ αὐθαίρετος, of one's own accord. ⁵ συμπεμπω, send with, send along with. ⁶ ἔπαινος, ου, ὁ, praise, commendation. ⁷ χειροτονέω, choose, appoint. ⁸ συνέκδημος, ου, ὁ, traveling companion, fellow traveler. ⁹ προθυμία, ας, ἡ, eagerness, readiness. ¹⁰ στέλλω, arrange, take care. ¹¹ μωμάομαι, find fault with, criticize. ¹² ἀδρότης, ητος, ἡ, abundance, lavishness. ¹³ προνοέω, provide for, have regard for. ¹⁴ δοκιμάζω, prove, approve. ¹⁵ πολλάκις, often, many times. ¹⁶ νυνί, now, already. ¹⁷ πεποιθήσις, εως, ἡ, confidence, trust. ¹⁸ κοινωνός, ου, ὁ, partner, sharer. ¹⁹ συνεργός, ου, ὁ, fellow worker. ²⁰ ἐνδειξις, εως, ἡ, proof, sign. ²¹ καύχησις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ²² ἐνδείκνυμι, show forth, show. ²³ περισσός, excessive, abundant. ²⁴ Μακεδόν, ὄνος, ὁ, Macedonian. ²⁵ Ἀχαῖα, ας, ἡ, Achaia. ²⁶ παρσκευάζω, prepare, make ready. ²⁷ πέρυσι, last year.

καὶ ὁ ἐξ ὑμῶν ζήλος¹ ἠρέθισεν² τοὺς πλείονας. Ἐπεμψα δὲ τοὺς³ 3
 ἀδελφούς, ἵνα μὴ τὸ καύχημα³ ἡμῶν τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κενωθῇ⁴ ἐν τῷ
 μέρει τούτῳ: ἵνα, καθὼς ἔλεγον, παρεσκευασμένοι⁵ ᾗτε: μήπως,⁶ ἐὰν⁴
 ἔλθωσιν σὺν ἐμοὶ Μακεδόνες⁷ καὶ εὕρωσιν ὑμᾶς ἀπαρασκευάστους,⁸
 κατατρυφώμεν⁹ ἡμεῖς – ἵνα μὴ λέγωμεν ὑμεῖς – ἐν τῇ ὑποστάσει¹⁰
 ταύτῃ τῆς καυχήσεως.¹¹ Ἀναγκαῖον¹² οὖν ἡγησάμενην παρακαλέσαι⁵
 τοὺς ἀδελφούς, ἵνα προέλθωσιν¹³ εἰς ὑμᾶς, καὶ προκαταρτίσωσιν¹⁴
 τὴν προκατηγγελμένην¹⁵ εὐλογίαν¹⁶ ὑμῶν, ταύτην ἐτοιμήν¹⁷ εἶναι,
 οὕτως ὡς εὐλογίαν¹⁶ καὶ μὴ ὡς πλεονεξίαν.¹⁸

Τοῦτο δέ, ὁ σπείρων φειδομένως,¹⁹ φειδομένως¹⁹ καὶ θερίσει:²⁰ καὶ ὁ⁶
 σπείρων ἐπ' εὐλογίαις,¹⁶ ἐπ' εὐλογίαις¹⁶ καὶ θερίσει.²⁰ Ἐκαστος καθὼς⁷
 προαιρεῖται²¹ τῇ καρδίᾳ: μὴ ἐκ λύπης²² ἢ ἐξ ἀνάγκης:²³ ἱλαρὸν²⁴ γὰρ
 δότην²⁵ ἀγαπᾷ ὁ θεός. Δυνατὸς δὲ ὁ θεὸς πᾶσαν χάριν περισσεῦσαι⁸
 εἰς ὑμᾶς, ἵνα ἐν παντὶ πάντοτε πᾶσαν αὐτάρκειαν²⁶ ἔχοντες
 περισσεύητε εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν: καθὼς γέγραπται, Ἐσκόρπισεν,²⁷ 9
 ἔδωκεν τοῖς πένησιν:²⁸ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα. Ὁ δὲ¹⁰
 ἐπιχορηγῶν²⁹ σπέρμα τῷ σπείροντι, καὶ ἄρτον εἰς βρώσιν³⁰
 χορηγήσαι,³¹ καὶ πληθύναι³² τὸν σπόρον³³ ὑμῶν, καὶ αὐξήσαι³⁴ τὰ

¹ζήλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ²ἐρεθίζω, arouse, provoke. ³καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ⁴κενόω, empty, make void. ⁵παρασκευάζω, prepare, make ready. ⁶μήπως, lest in any way, lest perhaps. ⁷Μακεδόν, ὄνος, ὁ, Macedonian. ⁸ἀπαρασκευάστος, not ready, unprepared. ⁹κατατρυφώω, put to shame, shame. ¹⁰ὑπόστασις, εως, ἡ, substance, confidence. ¹¹καύχῃς, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ¹²ἀναγκαῖος, necessary, essential. ¹³προέρχομαι, go in front, precede. ¹⁴προκαταρτίζω, arrange beforehand. ¹⁵προκαταγγέλλω, foretell, announce beforehand. ¹⁶εὐλογία, ας, ἡ, blessing, adulation. ¹⁷ἔτοιμος, ready, prepared. ¹⁸πλεονεξία, ας, ἡ, covetousness, avarice. ¹⁹φειδομένως, sparingly. ²⁰θερίζω, reap, gather. ²¹προαίρω, propose, purpose. ²²λύπη, ης, ἡ, pain, grief. ²³ἀνάγκη, ης, ἡ, necessity, distress. ²⁴ἱλαρός, cheerful, glad. ²⁵δότης, ου, ὁ, giver. ²⁶αὐτάρκεια, ας, ἡ, sufficiency, contentment. ²⁷σκορπίζω, scatter, disperse. ²⁸πένης, ητος, ὁ, poor, needy. ²⁹ἐπιχορηγέω, supply, provide. ³⁰βρώσις, εως, ἡ, eating, food. ³¹χορηγέω, provide, supply in abundance. ³²πληθύνω, multiply, increase. ³³σπόρος, ου, ὁ, seed (sown), seed for sowing. ³⁴αὐξάνω, cause to grow, increase.

γενήματα¹ τῆς δικαιοσύνης ὑμῶν· ἐν παντὶ πλουτιζόμενοι² εἰς πᾶσαν 11
 ἀπλότητα,³ ἣτις κατεργάζεται⁴ δι' ἡμῶν εὐχαριστίαν⁵ τῷ θεῷ. Ὅτι ἡ 12
 διακονία τῆς λειτουργίας⁶ ταύτης οὐ μόνον ἐστὶν προσαναπληροῦσα
 τὰ ὑστερήματα⁸ τῶν ἁγίων, ἀλλὰ καὶ περισσεύουσα διὰ πολλῶν
 εὐχαριστιῶν⁵ τῷ θεῷ· διὰ τῆς δοκιμῆς⁹ τῆς διακονίας ταύτης 13
 δοξάζοντες τὸν θεὸν ἐπὶ τῇ ὑποταγῇ¹⁰ τῆς ὁμολογίας¹¹ ὑμῶν εἰς τὸ
 εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ, καὶ ἀπλότητι³ τῆς κοινωνίας¹² εἰς αὐτοὺς καὶ
 εἰς πάντας· καὶ αὐτῶν δεήσει¹³ ὑπὲρ ὑμῶν ἐπιποθούντων¹⁴ ὑμᾶς διὰ 14
 τὴν ὑπερβάλλουσαν¹⁵ χάριν τοῦ θεοῦ ἐφ' ὑμῖν. Χάρις δὲ τῷ θεῷ ἐπὶ 15
 τῇ ἀνεκδιηγῇ¹⁶ αὐτοῦ δωρεᾷ.¹⁷

Αὐτὸς δὲ ἐγὼ Παῦλος παρακαλῶ ὑμᾶς διὰ τῆς πραότητος¹⁸ καὶ 10
 ἐπιεικείας¹⁹ τοῦ χριστοῦ, ὃς κατὰ πρόσωπον μὲν ταπεινὸς²⁰ ἐν ὑμῖν,
 ἀπὼν²¹ δὲ θαρρῶ²² εἰς ὑμᾶς· δέομαι²³ δέ, τὸ μὴ παρῶν²⁴ θαρρήσαι²² τῇ 2
 πεποιθήσει²⁵ ἣ λογίζομαι τολμῆσαι²⁶ ἐπὶ τινὰς τοὺς λογιζομένους
 ἡμᾶς ὡς κατὰ σάρκα περιπατοῦντας. Ἐν σαρκὶ γὰρ περιπατοῦντες, 3
 οὐ κατὰ σάρκα στρατευόμεθα²⁷ – τὰ γὰρ ὅπλα²⁸ τῆς στρατείας²⁹ 4
 ἡμῶν οὐ σαρκικά,³⁰ ἀλλὰ δυνατὰ τῷ θεῷ πρὸς καθαίρεσιν³¹
 ὀχυρωμάτων³² – λογισμοὺς³³ καθαιροῦντες³⁴ καὶ πᾶν ὕψωμα³⁵ 5

¹ γέννημα, τος, τό, offspring, child. ² πλουτίζω, enrich, make wealthy. ³ ἀπλότης, ητος, ἡ, singleness, hence simplicity. ⁴ κατεργάζομαι, work out, produce. ⁵ εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ⁶ λειτουργία, ας, ἡ, service, ministry. ⁷ προσαναπληρῶ, supply. ⁸ ὑστέρημα, τος, τό, that which is lacking, need. ⁹ δοκιμή, ης, ἡ, proof, approval. ¹⁰ ὑποταγή, ης, ἡ, subjection, obedience. ¹¹ ὁμολογία, ας, ἡ, confession, profession. ¹² κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ¹³ δεήσει, εως, ἡ, entreaty, prayer. ¹⁴ ἐπιποθέω, long for, strain after. ¹⁵ ὑπερβάλλω, go beyond, surpass. ¹⁶ ἀνεκδιήγητος, indescribable. ¹⁷ δωρεά, ᾶς, ἡ, gift, free gift. ¹⁸ πραΰτης, mildness, gentleness. ¹⁹ ἐπιεικεία, ας, ἡ, kindness, gentleness. ²⁰ ταπεινός, humble, downcast. ²¹ ἀπείμι, go away, depart. ²² θαρρέω, of good courage, have confidence. ²³ δέομαι, ask, request. ²⁴ πάρεμι, be present, have arrived. ²⁵ πεποίθησις, εως, ἡ, confidence, trust. ²⁶ τολμάω, dare, endure. ²⁷ στρατεύομαι, make war, hence to serve as a soldier. ²⁸ ὅπλον, ου, τό, tool, implement. ²⁹ στρατεία, ας, ἡ, campaign, warfare. ³⁰ σαρκικός, fleshly, carnal. ³¹ καθαίρεσις, εως, ἡ, tearing down, destruction. ³² ὀχύρωμα, τος, τό, fortress, strong defense. ³³ λογισμός, οῦ, ὁ, reasoning, reflection. ³⁴ καθαιρέω, take down, pull down. ³⁵ ὕψωμα, τος, τό, height, lofty thing.

ἐπαιρόμενον¹ κατὰ τῆς γνώσεως τοῦ θεοῦ, καὶ αἰχμαλωτίζοντες² πᾶν
νόημα³ εἰς τὴν ὑπακοὴν⁴ τοῦ χριστοῦ, καὶ ἐν ἐτοιμῇ⁵ ἔχοντες 6
ἐκδικῆσαι⁶ πᾶσαν παρακοήν,⁷ ὅταν πληρωθῇ ὑμῶν ἡ ὑπακοή.⁴ Τὰ 7
κατὰ πρόσωπον βλέπετε; Εἴ τις πέποιθεν ἐαυτῷ χριστοῦ εἶναι, τοῦτο
λογιζέσθω πάλιν ἅφ' ἑαυτοῦ, ὅτι καθὼς αὐτὸς χριστοῦ, οὕτως καὶ
ἡμεῖς χριστοῦ. Ἐάν τε γὰρ καὶ περισσότερόν⁸ τι καυχώσωμαι περὶ 8
τῆς ἐξουσίας ἡμῶν – ἧς ἔδωκεν ὁ κύριος ἡμῖν εἰς οἰκοδομήν,⁹ καὶ οὐκ
εἰς καθαίρεσιν¹⁰ ὑμῶν – οὐκ αἰσχυνηθήσομαι:¹¹ ἵνα μὴ δόξω ὡς ἂν 9
ἐκφοβεῖν¹² ὑμᾶς διὰ τῶν ἐπιστολῶν.¹³ Ὅτι, Αἱ μὲν ἐπιστολαί,¹³ 10
φησὶν, βαρεῖται¹⁴ καὶ ἰσχυραί: ἡ δὲ παρουσία¹⁵ τοῦ σώματος ἀσθενής,
καὶ ὁ λόγος ἐξουθενημένος.¹⁶ Τοῦτο λογιζέσθω ὁ τοιοῦτος, ὅτι οἷοί¹⁷ 11
ἐσμὲν τῷ λόγῳ δι' ἐπιστολῶν¹³ ἀπόντες,¹⁸ τοιοῦτοι καὶ παρόντες¹⁹ τῷ
ἔργῳ. Οὐ γὰρ τολμῶμεν²⁰ ἐγκρίναι²¹ ἢ συγκρίναι²² ἑαυτοὺς τισιν τῶν 12
ἑαυτοὺς συνιστανόντων:²³ ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς ἑαυτοὺς μετροῦντες,
καὶ συγκρίνοντες²² ἑαυτοὺς ἑαυτοῖς, οὐ συνιοῦσιν. Ἡμεῖς δὲ οὐχὶ εἰς 13
τὰ ἄμετρα²⁵ καυχησόμεθα, ἀλλὰ κατὰ τὸ μέτρον²⁶ τοῦ κανόνος²⁷ οὗ
ἐμέρισεν²⁸ ἡμῖν ὁ θεός, μέτρου,²⁶ ἐφικέσθαι²⁹ ἄχρι καὶ ὑμῶν. Οὐ γὰρ 14
ὡς μὴ ἐφικνούμενοι²⁹ εἰς ὑμᾶς ὑπερεκτείνομεν³⁰ ἑαυτοὺς: ἄχρι γὰρ
καὶ ὑμῶν ἐφθάσαμεν³¹ ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ χριστοῦ: οὐκ εἰς τὰ 15

¹ ἐπαίρω, lift up, raise. ² αἰχμαλωτίζω, take or lead captive, take captive. ³ νόημα, τος, τό, thought, mind. ⁴ ὑπακοή, ἡς, ἡ, obedience. ⁵ ἐτοιμος, ready, prepared. ⁶ ἐκδικέω, vindicate, avenge. ⁷ παρακοή, ἡς, ἡ, disobedience. ⁸ περισσός, excessive, abundant. ⁹ οἰκοδομή, ἡς, ἡ, building, edification. ¹⁰ καθαίρεις, εως, ἡ, tearing down, destruction. ¹¹ αἰσχύνομαι, dishonor, put to shame. ¹² ἐκφοβέω, frighten, terrify. ¹³ ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ¹⁴ βαρὺς, heavy, burdensome. ¹⁵ παρουσία, ας, ἡ, presence, coming. ¹⁶ ἐξουθενέω, despise, ignore. ¹⁷ οἷος, such as, of what kind. ¹⁸ ἀπείμι, go away, depart. ¹⁹ παρίμι, be present, have arrived. ²⁰ τολμᾶω, dare, endure. ²¹ ἐγκρίνω, class, classify. ²² συγκρίνω, combine, compare. ²³ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ²⁴ μετρέω, measure, estimate. ²⁵ ἄμετρος, immeasurable, not measurable. ²⁶ μέτρον, ου, τό, measure, measuring rod. ²⁷ κανών, όνος, ό, rule, standard. ²⁸ μερίζω, divide, part. ²⁹ ἐφικνέομαι, reach, come to. ³⁰ ὑπερεκτείνω, stretch out beyond, overextend. ³¹ φθάνω, come before another, anticipate.

ἄμετρα¹ καυχώμενοι, ἐν ἄλλοτρίοις² κόποις,³ ἐλπίδα δὲ ἔχοντες,
 αὐξανομένης⁴ τῆς πίστεως ὑμῶν, ἐν ὑμῖν μεγαλυνθῆναι⁵ κατὰ τὸν
 κανόνα⁶ ἡμῶν εἰς περισσεΐαν,⁷ εἰς τὰ ὑπερέκεινα⁸ ὑμῶν 16
 εὐαγγελίσασθαι, οὐκ ἐν ἄλλοτρίῳ² κανόνι⁶ εἰς τὰ ἔτοιμα⁹
 καυχῆσασθαι. Ὁ δὲ καυχώμενος, ἐν κυρίῳ καυχάσθω. Οὐ γὰρ ὁ 17
 ἑαυτὸν συνιστῶν,¹⁰ ἐκεῖνός ἐστιν δόκιμος,¹¹ ἀλλ' ὃν ὁ κύριος
 συνίστησιν.¹⁰

Ὁφελον¹² ἀνείχεσθαι¹³ μου μικρὸν τῇ ἀφροσύνῃ·¹⁴ ἀλλὰ καὶ ἀνέχεσθαι¹³ 11
 μου. Ζηλῶ¹⁵ γὰρ ὑμᾶς θεοῦ ζήλῳ·¹⁶ ἡρμοσάμην¹⁷ γὰρ ὑμᾶς ἐνὶ ἀνδρὶ 2
 παρθένον¹⁸ ἀγνὴν¹⁹ παραστήσαι τῷ χριστῷ. Φοβοῦμαι δὲ μήπως²⁰ ὥς 3
 ὁ ὄφις²¹ Εὐὰν²² ἐξηπάτησεν²³ ἐν τῇ πανουργίᾳ²⁴ αὐτοῦ, οὕτως φθαρῇ²⁵
 τὰ νοήματα²⁶ ὑμῶν ἀπὸ τῆς ἀπλότητος²⁷ τῆς εἰς τὸν χριστόν. Εἰ μὲν 4
 γὰρ ὁ ἐρχόμενος ἄλλον Ἰησοῦν κηρύσσει ὃν οὐκ ἐκηρύξαμεν, ἢ
 πνεῦμα ἕτερον λαμβάνετε ὃ οὐκ ἐλάβετε, ἢ εὐαγγέλιον ἕτερον ὃ οὐκ
 ἐδέξασθε, καλῶς ἡνείχεσθε.¹³ Λογίζομαι γὰρ μηδὲν ὑστερηκέναί²⁸ 5
 τῶν ὑπὲρ λείαν²⁹ ἀποστόλων. Εἰ δὲ καὶ ἰδιώτης³⁰ τῷ λόγῳ, ἀλλ' οὐ τῇ 6
 γνώσει· ἀλλ' ἐν παντὶ φανερωθέντες ἐν πᾶσιν εἰς ὑμᾶς. Ἡ ἁμαρτίαν 7
 ἐποίησα ἑμαυτὸν ταπεινῶν³¹ ἵνα ὑμεῖς ὑψωθῆτε,³² ὅτι δωρεὰν³³ τὸ τοῦ

¹ ἄμετρος, immeasurable, not measurable. ² ἄλλοτριος, strange, foreign. ³ κόπος, οὐ, ὁ, labor, trouble. ⁴ αὐξάνω, cause to grow, increase. ⁵ μεγαλύνω, make or declare great, enlarge. ⁶ κανὼν, ὄνος, ὁ, rule, standard. ⁷ περισσεΐα, ας, ἡ, superfluity, surplus. ⁸ ὑπερέκεινα, beyond. ⁹ ἔτοιμος, ready, prepared. ¹⁰ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ¹¹ δόκιμος, tested, approved. ¹² ὄφελον, would that (used to express a fruitless wish) ¹³ ἀνέχομαι, endure, bear with. ¹⁴ ἀφροσύνη, ης, ἡ, foolishness, want of sense. ¹⁵ ζηλῶ, be zealous, am jealous. ¹⁶ ζήλος, οὐ, ὁ, zeal, jealousy. ¹⁷ ἁρμόζω, fit, join. ¹⁸ παρθένος, οὐ, ἡ, virgin. ¹⁹ ἀγνός, pure, holy. ²⁰ μήπως, lest in any way, lest perhaps. ²¹ ὄφις, εως, ὁ, snake, serpent. ²² Εὐὰ, ας, ἡ, Eve. ²³ ἐξαπατάω, seduce wholly, deceive. ²⁴ πανουργία, ας, ἡ, cleverness, craftiness. Trickery. ²⁵ φθείρω, destroy, corrupt. ²⁶ νόημα, τος, τό, thought, mind. ²⁷ ἀπλότης, ητος, ἡ, singleness, hence simplicity. ²⁸ ὑστερέω, lack, need. ²⁹ λείαν, greatly, very. ³⁰ ἰδιώτης, οὐ, ὁ, unskilled or ungifted person, amateur. ³¹ ταπεινῶ, humble, humiliate. ³² ὑψώω, lift up, exalt. ³³ δωρεάν, without cost, without cause.

θεοῦ εὐαγγέλιον εὐηγγελισάμην ὑμῖν; Ἄλλας ἐκκλησίας ἐσύλησα,¹ 8
 λαβὼν ὀψώνιον² πρὸς τὴν ὑμῶν διακονίαν· καὶ παρῶν³ πρὸς ὑμᾶς 9
 καὶ ὑστερηθεῖς,⁴ οὐ κατενάρκησα⁵ οὐδενός· τὸ γὰρ ὑστέρημά⁶ μου
 προσανεπλήρωσαν⁷ οἱ ἀδελφοί, ἐλθόντες ἀπὸ Μακεδονίας·⁸ καὶ ἐν
 παντὶ ἀβαρῆ⁹ ὑμῖν ἐμαυτὸν ἐτήρησα καὶ τηρήσω. Ἔστιν ἀλήθεια 10
 χριστοῦ ἐν ἐμοί, ὅτι ἡ καύχησις¹⁰ αὕτη οὐ φραγήσεται¹¹ εἰς ἐμὲ ἐν τοῖς
 κλίμασιν¹² τῆς Ἀχαΐας.¹³ Διὰ τί; Ὅτι οὐκ ἀγαπῶ ὑμᾶς; Ὁ θεὸς οἶδεν. 11
 Ὁ δὲ ποιῶ, καὶ ποιήσω, ἵνα ἐκκόψω¹⁴ τὴν ἀφορμὴν¹⁵ τῶν θελόντων 12
 ἀφορμὴν,¹⁵ ἵνα ἐν ᾧ καυχῶνται, εὐρεθῶσιν καθὼς καὶ ἡμεῖς. Οἱ γὰρ 13
 τοιοῦτοι ψευδαπόστολοι,¹⁶ ἐργάται¹⁷ δόλιοι,¹⁸ μετασχηματιζόμενοι¹⁹
 εἰς ἀποστόλους χριστοῦ. Καὶ οὐ θαυμαστόν·²⁰ αὐτὸς γὰρ ὁ Σατανᾶς 14
 μετασχηματίζεται¹⁹ εἰς ἄγγελον φωτός. Οὐ μέγα οὖν εἰ καὶ οἱ 15
 διάκονοι αὐτοῦ μετασχηματίζονται¹⁹ ὡς διάκονοι δικαιοσύνης, ὧν τὸ
 τέλος ἔσται κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν.

Πάλιν λέγω, μή τίς με δόξη ἄφρονα²¹ εἶναι· εἰ δὲ μήγε,²² καὶ²³ ὥς 16
 ἄφρονα²¹ δέξασθέ με, ἵνα καὶ γὰρ μικρόν τι καυχήσωμαι. Ὁ λαλῶ, οὐ 17
 λαλῶ κατὰ κύριον, ἀλλ' ὡς ἐν ἀφροσύνῃ,²⁴ ἐν ταύτῃ τῇ ὑποστάσει²⁵
 τῆς καυχήσεως.¹⁰ Ἐπεὶ πολλοὶ καυχῶνται κατὰ τὴν σάρκα, καὶ γὰρ 18
 καυχήσομαι. Ἡδέως²⁶ γὰρ ἀνέχεσθε²⁷ τῶν ἀφρόνων,²¹ φρόνιμοι²⁸ 19

¹ συλάω, rob, plunder. ² ὀψώνιον, ου, τό, compensation, wages. ³ πάρεμι, be present, have arrived. ⁴ ὑστερέω, lack, need. ⁵ καταναρκάω, burden, encumber. ⁶ ὑστέρημα, τος, τό, that which is lacking, need. ⁷ προσανεπλήρω, supply. ⁸ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ⁹ ἀβαρής, not burdensome. ¹⁰ καύχησις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ¹¹ φράσσω, stop, shut. ¹² κλίμα, τος, τό, region, territory. ¹³ Ἀχαΐα, ας, ἡ, Achaia. ¹⁴ ἐκκόπτω, cut out, cut off. ¹⁵ ἀφορμή, ἡς, ἡ, occasion, opportunity. ¹⁶ ψευδαπόστολος, ου, ὁ, false apostle. ¹⁷ ἐργάτης, ου, ὁ, workman, laborer. ¹⁸ δόλιος, deceitful, treacherous. ¹⁹ μετασχηματίζω, transform, disguise. ²⁰ θαυμαστός, wonderful, marvelous. ²¹ ἄφρων, foolish, senseless. ²² μήγε, otherwise (used in the phrase εἰ δὲ μήγε). ²³ καὶ, and if, even if. ²⁴ ἀφροσύνη, ἡς, ἡ, foolishness, want of sense. ²⁵ ὑπόστασις, εως, ἡ, substance, confidence. ²⁶ ἡδέως, sweetly, gladly. ²⁷ ἀνέχομαι, endure, bear with. ²⁸ φρόνιμος, prudent, wise.

ὄντες. Ἀνέχεσθε¹ γάρ, εἴ τις ὑμᾶς καταδουλοῖ,² εἴ τις κατεσθίει,³ εἴ τις
 λαμβάνει, εἴ τις ἐπαίρεται,⁴ εἴ τις ὑμᾶς εἰς πρόσωπον δέρει.⁵ Κατὰ
 ἀτιμίαν⁶ λέγω, ὡς ὅτι ἡμεῖς ἡσθενήσαμεν: ἐν ᾧ δ' ἂν τις τολμᾷ⁷ – ἐν
 ἀφροσύνῃ⁸ λέγω – τολμᾷ⁷ κἀγώ. Ἑβραῖοί⁹ εἰσιν; Κἀγώ. Ἰσραηλίται¹⁰
 εἰσιν; Κἀγώ. Σπέρμα Ἀβραάμ εἰσιν; Κἀγώ. Διάκονοι χριστοῦ εἰσιν;
 – παραφρονῶν¹¹ λαλῶ – Ὑπὲρ ἐγώ. Ἐν κόποις¹² περισσοτέρως,¹³ ἐν
 πληγαῖς¹⁴ ὑπερβαλλόντως,¹⁵ ἐν φυλακαῖς περισσοτέρως,¹³ ἐν
 θανάτοις πολλάκις,¹⁶ ὑπὸ Ἰουδαίων πεντάκις¹⁷ τεσσαράκοντα¹⁸ παρὰ
 μίαν ἔλαβον. Τρίς¹⁹ ἐραβδίσθην,²⁰ ἅπαξ²¹ ἐλιθάσθην,²² τρίς¹⁹
 ἐναυάγησα,²³ νυχθήμερον²⁴ ἐν τῷ βυθῷ²⁵ πεποίηκα: ὁδοιπορίαις²⁶
 πολλάκις,¹⁶ κινδύνους²⁷ ποταμῶν,²⁸ κινδύνους²⁷ ληστῶν,²⁹ κινδύνους²⁷
 ἐκ γένους,³⁰ κινδύνους²⁷ ἐξ ἔθνων, κινδύνους²⁷ ἐν πόλει, κινδύνους²⁷ ἐν
 ἐρημίᾳ,³¹ κινδύνους²⁷ ἐν θαλάσῃ, κινδύνους²⁷ ἐν ψευδαδέλφοις:³² ἐν
 κόπῳ¹² καὶ μόχθῳ,³³ ἐν ἀγρυπνίαις³⁴ πολλάκις,¹⁶ ἐν λιμῷ³⁵ καὶ δίψει,³⁶
 ἐν νηστείαις³⁷ πολλάκις,¹⁶ ἐν ψύχει³⁸ καὶ γυμνότητι.³⁹ Χωρὶς τῶν
 παρεκτός,⁴⁰ ἢ ἐπισύστασις⁴¹ μου ἢ καθ' ἡμέραν, ἢ μέριμνα⁴² πασῶν
 τῶν ἐκκλησιῶν. Τίς ἀσθενεῖ, καὶ οὐκ ἀσθενῶ; Τίς σκανδαλίζεται,
 καὶ οὐκ ἐγὼ πυροῦμαι;⁴³ Εἰ καυχᾶσθαι δεῖ, τὰ τῆς ἀσθενείας⁴⁴ μου

¹ ἀνέχομαι, endure, bear with. ² καταδουλόω, enslave. ³ κατεσθίω, eat up, devour. ⁴ ἐπαίρω, lift up, raise. ⁵ δέρω, beat, flay. ⁶ ἀτιμία, ας, ἡ, dishonor, disgrace. ⁷ τολμάω, dare, endure. ⁸ ἀφροσύνη, ης, ἡ, foolishness, want of sense. ⁹ Ἑβραῖος, ου, ὁ, Hebrew. ¹⁰ Ἰσραηλίτης, ου, ὁ, Israelite. ¹¹ παραφρονέω, be beside oneself, be insane. ¹² κόπος, ου, ὁ, labor, trouble. ¹³ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ¹⁴ πληγή, ης, ἡ, blow, wound. ¹⁵ ὑπερβαλλόντως, above measure, much more. ¹⁶ πολλάκις, often, many times. ¹⁷ πεντάκις, five times. ¹⁸ τεσσαράκοντα, forty, 40. ¹⁹ τρίς, thrice, three times. ²⁰ ἐραβδίζω, beat with a rod, beat with rods. ²¹ ἅπαξ, once, once for all. ²² λιθάζω, throw stones, stone. ²³ ναυαγέω, suffer shipwreck, am shipwrecked. ²⁴ νυχθήμερον, ου, τό, day and a night, twenty-four hours. ²⁵ βυθός, οὔ, ὁ, sea, deep water. ²⁶ ὁδοιπορία, ας, ἡ, walking, journey. ²⁷ κίνδυνος, ου, ὁ, danger, peril. ²⁸ ποταμός, οὔ, ὁ, river, stream. ²⁹ ληστής, οὔ, ὁ, robber, brigand. ³⁰ γένος, ους, τό, race, kind. ³¹ ἐρημία, ας, ἡ, wilderness, desert. ³² ψευδάδελφος, ου, ὁ, false brother. ³³ μόχθος, ου, ὁ, toil, hardship. ³⁴ ἀγρυπνία, ας, ἡ, sleeplessness, watching. ³⁵ λιμός, οὔ, ὁ, hunger, famine. ³⁶ δίψος, ους, τό, thirst. ³⁷ νηστεία, ας, ἡ, fasting, fast. ³⁸ ψύχος, ους, τό, cold. ³⁹ γυμνότης, ητος, ἡ, nakedness, exposure. ⁴⁰ παρεκτός, except for, apart from. ⁴¹ ἐπισύστασις, εως, ἡ, gathering, concourse. ⁴² μέριμνα, ης, ἡ, care, anxiety. ⁴³ πυρόω, burn, am purified by fire. ⁴⁴ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness.

καυχήσομαι. Ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ οἶδεν, ὁ ³¹
 ὧν εὐλογητὸς ¹ εἰς τοὺς αἰῶνας, ὅτι οὐ ψεύδομαι. ² Ἐν Δαμασκῷ ³ ὁ ³²
 ἐθνάρχης ⁴ Ἀρέτα ⁵ τοῦ βασιλέως ἐφρούρει ⁶ τὴν Δαμασκηνῶν ⁷ πόλιν,
 πιάσαι ⁸ με θέλων· καὶ διὰ θυρίδος ⁹ ἐν σαργάνῃ ¹⁰ ἐχαλάσθην ¹¹ διὰ τοῦ ³³
 τείχους ¹² καὶ ἐξέφυγον ¹³ τὰς χεῖρας αὐτοῦ.

Καυχᾶσθαι δὴ ¹⁴ οὐ συμφέρει ¹⁵ μοι· ἐλεύσομαι γὰρ εἰς ὀπτασίας ¹⁶ καὶ ¹²
 ἀποκαλύψεις ¹⁷ κυρίου. Οἶδα ἄνθρωπον ἐν χριστῷ πρὸ ἐτῶν ²
 δεκατεσσάρων ¹⁸ – εἴτε ἐν σώματι οὐκ οἶδα· εἴτε ἐκτὸς ¹⁹ τοῦ σώματος
 οὐκ οἶδα· ὁ θεὸς οἶδεν – ἄρπαγέντα ²⁰ τὸν τοιοῦτον ἕως τρίτου
 οὐρανοῦ. Καὶ οἶδα τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον – εἴτε ἐν σώματι, εἴτε ³
 ἐκτὸς ¹⁹ τοῦ σώματος, οὐκ οἶδα· ὁ θεὸς οἶδεν – ὅτι ἡρπάγη ²⁰ εἰς τὸν ⁴
 παράδεισον, ²¹ καὶ ἤκουσεν ἄρρητα ²² ῥήματα, ἃ οὐκ ἐξὸν ἀνθρώπῳ
 λαλῆσαι. Ὑπὲρ τοῦ τοιούτου καυχήσομαι· ὑπὲρ δὲ ἑμαυτοῦ οὐ ⁵
 καυχήσομαι, εἰ μὴ ἐν ταῖς ἀσθενείαις ²³ μου· ἐὰν γὰρ θελήσω ⁶
 καυχήσασθαι, οὐκ ἔσομαι ἄφρων· ²⁴ ἀλήθειαν γὰρ ἐρῶ· φείδομαι ²⁵ δέ,
 μή τις εἰς ἐμὲ λογίσσεται ὑπὲρ ὃ βλέπει με, ἢ ἀκούει τι ἐξ ἐμοῦ. Καὶ ⁷
 τῇ ὑπερβολῇ ²⁶ τῶν ἀποκαλύψεων ¹⁷ ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι, ²⁷ ἐδόθη μοι
 σκόλοψ ²⁸ τῇ σαρκί, ἄγγελος Σατᾶν, ἵνα με κολαφίσῃ, ²⁹ ἵνα μὴ
 ὑπεραίρωμαι. ²⁷ Ὑπὲρ τούτου τρίς ³⁰ τὸν κύριον παρεκάλεσα ἵνα ⁸

¹ εὐλογητός, well spoken of, blessed. ² ψεύδομαι, lie. ³ Δαμασκός, οὐ, ἡ, Damascus. ⁴ ἐθνάρχης, οὐ, ὁ, ethnarch (provincial governor). ⁵ Ἀρέτας, α, ὁ, Aretas. ⁶ φρουρέω, guard, protect. ⁷ Δαμασκηνός, from Damascus, inhabitant of Damascus. ⁸ πιάζω, take, lay hold of. ⁹ θυρίς, ἴδος, ἡ, window, windowsill. ¹⁰ σαργάνη, ης, ἡ, basket. ¹¹ χαλάω, slacken, let down. ¹² τεῖχος, οὐς, τό, wall. ¹³ ἐκφεύγω, flee away, flee out. ¹⁴ δὴ, also, indeed. ¹⁵ συμφέρω, bring together, it is profitable. ¹⁶ ὀπτασία, ας, ἡ, vision, supernatural appearance. ¹⁷ ἀποκάλυψις, εως, ἡ, revelation, unveiling. ¹⁸ δεκατέσσαρες, fourteen, 14. ¹⁹ ἐκτός, aside from, besides. ²⁰ ἄρπάζω, seize, snatch. ²¹ παράδεισος, οὐ, ὁ, paradise, Paradise. ²² ἄρρητος, inexpressible, unspeakable. ²³ ἀσθενεία, ας, ἡ, weakness, sickness. ²⁴ ἄφρων, foolish, senseless. ²⁵ φείδομαι, spare, abstain. ²⁶ ὑπερβολή, ἡς, ἡ, excess, superiority. ²⁷ ὑπεραίρω, raise beyond, uplift. ²⁸ σκόλοψ, οπος, ὁ, thorn, splinter. ²⁹ κολαφίζω, strike with the fist, treat roughly. ³⁰ τρίς, thrice, three times.

ἀποστῇ¹ ἀπ' ἐμοῦ. Καὶ εἴρηκέν μοι, Ἀρκεῖ² σοι ἡ χάρις μου: ἡ γὰρ 9
 δύναμίς μου ἐν ἀσθενείᾳ³ τελειοῦται.⁴ Ὡδιστα⁵ οὖν μᾶλλον
 καυχῆσομαι ἐν ταῖς ἀσθενείαις³ μου, ἵνα ἐπισκηνώσῃ⁶ ἐπ' ἐμὲ ἡ
 δύναμις τοῦ χριστοῦ. Διὸ εὐδοκῶ⁷ ἐν ἀσθενείαις,³ ἐν ὑβρεσιν,⁸ ἐν 10
 ἀνάγκαις,⁹ ἐν διωγμοῖς,¹⁰ ἐν στενοχωρίαις,¹¹ ὑπὲρ χριστοῦ: ὅταν γὰρ
 ἀσθενῶ, τότε δυνατός εἰμι.

Γέγονα ἄφρων¹² καυχώμενος: ὑμεῖς με ἠναγκάσατε:¹³ ἐγὼ γὰρ ὤφειλον 11
 ὑφ' ὑμῶν συνίστασθαι:¹⁴ οὐδὲν γὰρ ὑστέρησα¹⁵ τῶν ὑπὲρ λίαν¹⁶
 ἀποστόλων, εἰ καὶ οὐδὲν εἰμι. Τὰ μὲν σημεῖα τοῦ ἀποστόλου 12
 κατεργάσθη¹⁷ ἐν ὑμῖν ἐν πάσῃ ὑπομονῇ, ἐν σημείοις καὶ τέρασιν¹⁸
 καὶ δυνάμεσιν. Τί γὰρ ἐστὶν ὃ ἡττήθητε¹⁹ ὑπὲρ τὰς λοιπὰς ἐκκλησίας, 13
 εἰ μὴ ὅτι αὐτὸς ἐγὼ οὐ κατενάρκησα²⁰ ὑμῶν; Χαρίσασθέ²¹ μοι τὴν
 ἀδικίαν ταύτην.

Ἰδοὺ, τρίτον ἐτοίμως²² ἔχω ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ οὐ καταναρκήσω²⁰ 14
 ὑμῶν: οὐ γὰρ ζητῶ τὰ ὑμῶν, ἀλλὰ ὑμᾶς: οὐ γὰρ ὀφείλει τὰ τέκνα
 τοῖς γονεῦσιν²³ θησαυρίζειν,²⁴ ἀλλ' οἱ γονεῖς²³ τοῖς τέκνοις. Ἐγὼ δὲ 15
 ἥδιστα⁵ δαπανήσω²⁵ καὶ ἐκδαπανηθήσομαι²⁶ ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν,
 εἰ καὶ περισσοτέρως²⁷ ὑμᾶς ἀγαπῶν, ἥττον²⁸ ἀγαπῶμαι. Ἔστω δέ, 16

¹ ἀφίστημι, withdraw, depart. ² ἀρκέω, assist, suffice. ³ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ⁴ τελειόω, fill, fulfill. ⁵ ἥδιστα, most gladly, pleasantly. ⁶ ἐπισκηνόω, dwell, set up a tent upon. ⁷ εὐδοκέω, think it good, be well pleased with. ⁸ ὑβρις, εως, ἡ, damage, insult. ⁹ ἀνάγκη, ης, ἡ, necessity, distress. ¹⁰ διωγμός, οῦ, ὁ, persecution. ¹¹ στενοχωρία, ας, ἡ, difficulty, distress. ¹² ἄφρων, foolish, senseless. ¹³ ἀναγκάζω, force, compel. ¹⁴ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ¹⁵ ὑστέρειν, lack, need. ¹⁶ λίαν, greatly, very. ¹⁷ κατεργάζομαι, work out, produce. ¹⁸ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ¹⁹ ἡττάομαι, be overcome or defeated, am defeated. ²⁰ καταναρκάω, burden, encumber. ²¹ χαρίζομαι, give freely, forgive. ²² ἐτοίμως, readily. ²³ γονεῦς, εως, ὁ, parent. ²⁴ θησαυρίζω, lay up, store up. ²⁵ δαπανάω, spend, spend freely. ²⁶ ἐκδαπανάω, spend completely. ²⁷ περισσώς, abundantly, exceedingly. ²⁸ ἥττων, lesser, inferior.

ἐγὼ οὐ κατεβάρησα¹ ὑμᾶς· ἀλλ' ὑπάρχων πανοῦργος,² δόλῳ³ ὑμᾶς
 ἔλαβον. Μή τινα ὦν ἀπέσταλκα πρὸς ὑμᾶς, δι' αὐτοῦ ἐπλεονέκτησα⁴ 17
 ὑμᾶς; Παρεκάλεσα Τίτον,⁵ καὶ συναπέστειλα⁶ τὸν ἀδελφόν· μήτι⁷ 18
 ἐπλεονέκτησεν⁴ ὑμᾶς Τίτος;⁵ Οὐ τῷ αὐτῷ πνεύματι
 περιεπατήσαμεν; Οὐ τοῖς αὐτοῖς ἔχγεσιν;⁸

Πάλιν δοκεῖτε ὅτι ὑμῖν ἀπολογούμεθα;⁹ Κατενώπιον¹⁰ τοῦ θεοῦ ἐν 19
 χριστῷ λαλοῦμεν· τὰ δὲ πάντα, ἀγαπητοί, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν οἰκοδομῆς.
 Φοβοῦμαι γάρ, μήπως¹² ἐλθὼν οὐχ οἷους¹³ θέλω εὐρῶ ὑμᾶς, κἀγὼ 20
 εὐρεθῶ ὑμῖν ὅσον¹³ οὐ θέλετε· μήπως¹² ἔρεις,¹⁴ ζῆλοι,¹⁵ θυμοί,¹⁶ ἐριθεΐαι,
 καταλαλιάι,¹⁸ ψιθυρισμοί,¹⁹ φυσιώσεις,²⁰ ἀκαταστασίαι·²¹ μὴ πάλιν 21
 ἐλθόντα με ταπεινώσει²² ὁ θεός μου πρὸς ὑμᾶς, καὶ πενθήσω²³
 πολλοὺς τῶν προημартηκότων,²⁴ καὶ μὴ μετανοησάντων ἐπὶ τῇ
 ἀκαθαρσίᾳ²⁵ καὶ πορνείᾳ καὶ ἀσελγείᾳ²⁶ ἧ ἔπραξαν.

Τρίτον τοῦτο ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. Ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων καὶ 13
 τριῶν σταθήσεται πᾶν ῥῆμα. Προεῖρηκα²⁷ καὶ προλέγω,²⁷ ὥς παρὼν²⁸ 2
 τὸ δεύτερον, καὶ ἀπὼν²⁹ νῦν γράφω τοῖς προημартηκόσιν²⁴ καὶ τοῖς
 λοιποῖς πᾶσιν, ὅτι ἐὰν ἔλθω εἰς τὸ πάλιν, οὐ φείσομαι·³⁰ ἐπεὶ δοκιμὴν 3

¹ καταβαρέω, burden, weigh down. ² πανοῦργος, clever, crafty. ³ δόλος, οὐ, ὁ, guile, deceit. ⁴ πλεονεκτέω, take advantage, take advantage of. ⁵ Τίτος, οὐ, ὁ, Titus. ⁶ συναποστέλλω, send with, send together with. ⁷ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ⁸ ἔχνος, οὐς, τό, track, footprint. ⁹ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ¹⁰ κατενώπιον, before, in the presence of (gen). ¹¹ οἰκοδομή, ἡς, ἡ, building, edification. ¹² μήπως, lest in any way, lest perhaps. ¹³ ὅς, οἷος, such as, of what kind. ¹⁴ ἔρις, ἰδος, ἡ, strife, contention. ¹⁵ ζῆλος, οὐ, ὁ, zeal, jealousy. ¹⁶ θυμός, οὐ, ὁ, wrath, outburst of passion. ¹⁷ ἐριθεία, ας, ἡ, rivalry, ambition. ¹⁸ καταλαλιά, ας, ἡ, evil speech, slander. ¹⁹ ψιθυρισμός, οὐ, ὁ, gossiping, secret slandering. ²⁰ φυσίωσις, εως, ἡ, puffing up, arrogance. ²¹ ἀκαταστασία, ας, ἡ, disturbance, disorder. ²² ταπεινώ, humble, humiliate. ²³ πενθέω, mourn, lament. ²⁴ προημартάνω, sin beforehand, sin previously. ²⁵ ἀκαθαρσία, ας, ἡ, uncleanness, impurity. ²⁶ ἀσελγεία, ας, ἡ, licentiousness, debauchery. ²⁷ προλέγω, say beforehand, forewarn. ²⁸ παρίμι, be present, have arrived. ²⁹ ἀπείμι, go away, depart. ³⁰ φείδομαι, spare, abstain. ³¹ δοκιμή, ἡς, ἡ, proof, approval.

ζητεῖτε τοῦ ἐν ἐμοὶ λαλοῦντος χριστοῦ, ὃς εἰς ὑμᾶς οὐκ ἀσθενεῖ,
 ἀλλὰ δυνατεῖ¹ ἐν ὑμῖν: καὶ γὰρ εἰ ἐσταυρώθη ἐξ ἀσθενείας,² ἀλλὰ ζῇ 4
 ἐκ δυνάμεως θεοῦ. Καὶ γὰρ ἡμεῖς ἀσθενοῦμεν ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ
 ζησόμεθα σὺν αὐτῷ ἐκ δυνάμεως θεοῦ εἰς ὑμᾶς. Ἐαυτοὺς πειράζετε εἰ 5
 ἐστὲ ἐν τῇ πίστει, ἑαυτοὺς δοκιμάζετε.³ Ἡ οὐκ ἐπιγινώσκετε
 ἑαυτοὺς, ὅτι Ἰησοῦς χριστὸς ἐν ὑμῖν ἐστίν; Εἰ μήτι⁴ ἀδόκιμοί⁵ ἐστε. 6
 Ἐλπίζω δὲ ὅτι γνώσεσθε ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἐσμὲν ἀδόκιμοι.⁵ Εὐχομαι⁶ δὲ 7
 πρὸς τὸν θεόν, μὴ ποιῆσαι ὑμᾶς κακὸν μηδέν, οὐχ ἵνα ἡμεῖς δόκιμοι⁷
 φανῶμεν, ἀλλ' ἵνα ὑμεῖς τὸ καλὸν ποιῇτε, ἡμεῖς δὲ ὡς ἀδόκιμοι⁵
 ὦμεν. Οὐ γὰρ δυνάμεθά τι κατὰ τῆς ἀληθείας, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς 8
 ἀληθείας. Χαίρομεν γὰρ ὅταν ἡμεῖς ἀσθενῶμεν, ὑμεῖς δὲ δυνατοὶ ᾗτε: 9
 τοῦτο δὲ καὶ εὐχόμεθα,⁶ τὴν ὑμῶν κατάρτισιν.⁸ Διὰ τοῦτο ταῦτα 10
 ἀπὼν⁹ γράφω, ἵνα παρὼν¹⁰ μὴ ἀποτόμως¹¹ χρήσωμαι,¹² κατὰ τὴν
 ἐξουσίαν ἣν ἔδωκέν μοι ὁ κύριος εἰς οἰκοδομήν,¹³ καὶ οὐκ εἰς
 καθαίρεσιν.¹⁴

Λοιπὸν, ἀδελφοί, χαίρετε: καταρτίζεσθε,¹⁵ παρακαλεῖσθε, τὸ αὐτὸ 11
 φρονεῖτε, εἰρηνεύετε:¹⁶ καὶ ὁ θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ εἰρήνης ἔσται μεθ'
 ὑμῶν. Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν ἀγίῳ φιλήματι.¹⁷ 12

¹ δυνατέω, be able, be powerful. ² ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ³ δοκιμάζω, prove, approve. ⁴ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ⁵ ἀδόκιμος, not passing the test, rejected. ⁶ εὐχομαι, pray, wish. ⁷ δόκιμος, tested, approved. ⁸ κατάρτισις, εως, ἡ, being made complete, perfecting. ⁹ ἀπαιμι, go away, depart. ¹⁰ παρειμι, be present, have arrived. ¹¹ ἀποτόμως, severely, rigorously. ¹² χρᾶμαι, use, make use of. ¹³ οἰκοδομή, ἡς, ἡ, building, edification. ¹⁴ καθαίρεσις, εως, ἡ, tearing down, destruction. ¹⁵ καταρτίζω, mend, fit. ¹⁶ εἰρηνεύω, bring to peace, be at peace. ¹⁷ φίλημα, τος, τό, kiss.

